

Fides

66. vuosikerta
ISSN 0356-5262

Katolinen hiippakuntalehti 9/2004 Katolskt stiftsblad

Påven i Lourdes

s. 6

Hiippakuntajuhla

s. 7

**Hyvästä kristillisestä
kasvatuksesta**

s. 16

**Kristuksen todistajia:
kaksi pappia Norjasta:**

s. 10

**Pyhänä vuonna kohti
Santiago de Compostelaa**

s. 12

Uskonnon- vapaudesta

Tässä lehdessä (s. 7) tarkkanäköinen voi huomata, ettei oma kirkkomme ole lopulta täysin tyytyväinen uuden uskonnonvapauslain vaikutuksiin. Uskonnonopetus tuskin uudistuksesta kärsi, mutta taloudellisessa mielessä mikään ei muuttunut ai-

nakaan parempaan suuntaan.

Voidaan kysyä, miksi ja minkä tahojen etujen mukaista katolisen kirkon samoin kuin monen muun perinteisenkin uskonnollisen yhteisön pitäminen ns. kirkollisverotusoikeuden ulkopuolella oikein on. Toisaalta voi länsimainen demokraattinen yhteiskunta olla vieläkin kohtuuttomampi. Tarvitsee vain tarkastella kirkkojen mahdollisuuksia julistaa sanomaansa Ruotsissa tai valtameren takana.

Ruotsissa helluntailainen saarnaaja sai vankilatuomion saarnattuaan selväsanaisesti homoliittoja vastaan. En tässä kuitenkaan ota kantaa saarnan sävyyn, koska en sitä ole kuullut.

Kanadassa taas valtion viranomaiset kutsuivat sekä katolisen kirkon että protestanttisten kirkkojen edustajat luokseen, aiheena maassa pian järjestettävät vaalit. Sanoma oli seuraava: jos kirkot ottavat voimakkaasti kantaa poliittista kenttää jakaviin (moraalisiin) kysymyksiin, esimerkiksi aborttioikeuteen tai homoliittoihin, niiden katsotaan puuttuvan vaalitaisteluun, minkä seurauksena niiden verotukselliset etuudet kumottaisiin.

Uskonnonvapaus tuntuu tänä päivänä olevan uhattuna juuri siellä, missä ihmisarvo ja ihmisoikeudet virallisesti tunnustetaan. Mikä on kirkko, joka ei julista evankeliumia? Entä mitä on vapaus, joka kieltää Jeesuksen Kristuksen ilosanoman julistamisen?

M. Tervaportti

Hattulan pyhiinvaellus

lauantaina 11. syyskuuta

Messu Pyhän Henrikin katedraalissa klo 9.30, lähtö Henrikin kirkolta klo 10, Paciuksenkadun pikavuoropysäkillä poimitaan Mariasta tulevat klo 10.15. Hartaus Hattulan vanhassa kirkossa alkaa klo 12, sen jälkeen ristinkanto. Hattulan luterilainen seurakunta on luvannut järjestää kahvitilaisuuden.

HUOM! Ilmoittautuminen vain Marian seurakuntaan, puh. 09-2411633. Bussimatkan hinta 15 euroa.

Tervetuloa mukaan!

Fides

Seuraava lehti

10/2004

Deadline

10.9.2004

Ilmestyy

24.9.2004

Vuoden 2004 aikataulu

numero - (deadline)
- ilmestyy

01	(1.1.)	14.1.
02	(28.1.)	11.2.
03	(17.2.)	3.3.
04	(10.3.)	24.3.
05	(7.4.)	21.4.
06	(28.4.)	12.5.
07	(26.5.)	9.6.
08	(23.7.)	6.8.
09	(13.8.)	27.8.
10	(10.9.)	24.9.
11	(1.10.)	15.10.
12	(22.10.)	5.11.
13	(12.11.)	26.11.
14	(3.12.)	17.12.

Höstträff

Kom till Stella maris på
Höstträff 6.-9. September
2004

...och var med om den heliga mässan dagligen, andakter och meditationer och njut av den vackra naturen. Fader Adrian Borst SCJ deltar.

Kontakta Ulla Hörhammer, tel. 09-5876703, mobil 050-3386095.

Sisällysluettelo

TOIMITUKSELTA

2 Pääkirjoitus

UUTISIA

3 Uutisia hiippakunnasta ja maailmalta

OREMUS

5 Hengellistä aineistoa

PYHIMYS

6 Päven i Lourdes

6 Lourdes lockar sex miljoner sjuka - och unga

PAIMENELTA

7 Hiippakuntajuhla 2004 Stella Marisissa

VAKIO-OHJELMAT JA KALENTERI

8 Seurakuntien ja yhteisöjen tapahtumia

ARTIKKELEITA

10 Kristuksen todistajia

12 Pyhänä vuonna 2004

-Pyhiinvaellus Santiago de Compostelaan

14 Etiopien - det unika riket i Afrika

KATEKEESIN KAIKUJA

15 Suojele lastasi turhalta tiedolta

AJASSA

16 Isä Frans Vossin SCJ saarna

hyvästä kristillisestä kasvatuksesta

Katolinen hiippakuntalehti Fides

Päätoimittaja: Marko Tervaportti. Toimitussihteeri: Olli Orkoneva. Toimitus ja tilaukset: Katolinen tiedotuskeskus, Pyhän Henrikin aukio 1, 00140 Helsinki. Puhelin 0208350751. Fax (09) 61294770. Pankkiyhteys: Sampo 800019-1242553. Ilmestyy 14 kertaa vuodessa. Vuosikerta 25 e, ulkomaille 30 e.

Katolskt stiftsblad Fides

Huvudredaktör: Marko Tervaportti. Redaktionssekreterare: Olli Orkoneva. Redaktion och prenumeration: Katolsk informationstjänst, Sankt Henriksplatsen 1, 00140 Helsingfors. Telefon 0208350751. Fax (09) 61294770. Bankförbindelse: Sampo 800019-1242553. Utkommer med 14 nummer årligen. Prenumeration 25 e, till utlandet 30 e.

Paino/tryck: Iprint Oy

URL www.catholic.fi > fides
EMAIL fides@catholic.fi

27.8.2004

Asiakirja "Miesten ja naisten välisestä yhteistyöstä kirkossa ja maailmassa" ilmestyi

Kardinaali Ratzingerin kirjoittama kirje katolisen kirkon piispoille herätti laajaa huomiota vaikka se ei sisältänyt mitään todella uutta ja ennenkuulumatonta.

Vatikaanin uskonopin kongregaatio julkaisi paavin luvalla heinäkuun viimeisenä päivänä kongregaation prefektin, kardinaali **Joseph Ratzingerin** kirjeen katolisen kirkon piispoille miesten ja naisten välisestä yhteistyöstä kirkossa ja maailmassa. Kirjeessä kardinaali kiinnittää huomiota joihinkin nykyaikana vallitseviin ajatussuuntiin, jotka ovat selvässä ristiriidassa aidon kristillisen ihmiskäsityksen kanssa ja ovat siten uhka ihmiskunnan kehitykselle.

Asiakirjan pääosa on kardinaalin kirjoittama laaja kat-saus Raamatun antamaan ihmiskuvaan ja näkemykseen ihmisen seksuaalisuudesta. Mm. paavi **Johannes Paavali II:n** apostolista kirjettä *Mulieris dignitatem* mukaillen asiakirja kehottaa yhteiskuntaa palauttamaan mieleensä miehen ja naisen roolien oikean luonteen: sekä kirkossa että maailmassa miehellä ja naisella on toisistaan poikkeavia tehtäviä, yhtä arvokkaita ja toisiaan täydentäviä.

Tämä mieliinpalauttaminen on tarpeen, jottei vääranlainen ideologinen lähestymistapa alentaisi naista ja vaarantaisi perhettä.

Kristillisen ihmiskuvan vastaiseksi asiakirja leimaa ensinnäkin radikaalin feminismin. Kun korostetaan naisten alistamisen vaikutuksia, päädytään vastakkainasetteluun, jossa naisen voidakseen olla oma itsensä on asetuttava miehiä vastaan. Kohdatessaan vallan väärinkäyttöä hänen on itse pyrittävä valtaan.

Toinen vaarallinen tendensi on kardinaali Ratzingerin mukaan sellainen feministinen ideologia, joka pyrkii kieltämään sukupuolten välisten erojen olemassaolon tai kaventaa ne pelkästään kulttuurisiksi. Tällainen lähestymistapa kyseenalaistaa helposti koko perheen merkityksen miehen ja naisen välisenä luonnollisena rakenteena ja näkee eri seksuaalisuuden muodot tasavertaisina.

Tällaista ajattelua vastaan Vatikaani tarjoaa nyt raamatullista ihmiskäsitystä. Luomiskertomuksista nähdään, että Jumala loi kummankin sukupuolen elämään yhteydessä toisen kanssa, samalla tavalla kuin rakkaus ilmenee Pyhän Kolminaisuuden sisällä. Kumpikin sukupuoli on näin todellakin "Jumalan kuva".

Ratzingerin kirje piispoille muistuttaa myös siitä, että naisen erityinen taito on olla olemassa myös "toista varten".

Ratzingerin mukaan miehen ja naisen erityinen kutsutus täydentää samalla heidän sukupuolisuutensa puhtaasti biologista merkitystä. Kirjeessä sanotaankin, että "seksuaalisuuden inhimillinen ulottuvuus on erottamaton sen teologisesta ulottuvuudesta".

Miehen ja naisen välisen suhteen täydellisyys tuhoi perisynti. Ratzinger korostaa miehen ja naisen välisen suhteen samankaltaisuutta Kristuksen ja kirkon väliseen suhteeseen sulhasena ja morsiamena, joka paikka paikoin tulee esille Raamatussa. Kristuksen antama lisämerkitys korostuu erityisesti avioliiton sitteen saamassa lisäarvossa.

Avioliisiin vaikeuksiin kirje antaa toivoa: "Ylösnousemuksen voima tekee mahdolliseksi sen, että uskollisuus voittaa heikkouden, haavat ja puolisoitten tekemät synnit."

Raamatullisen tarkastelun jälkeen kirje siirtyi käsittelemään naisten roolia kirkossa ja maailmassa. Naisten osallistuminen työ- ja yhteiskunta-

elämään saa selvän tuen, ennen kaikkea sen takia, että heillä on sukupuolensa puolesta jotakin erityistä annettavaa. Samalla kirjeessä vaaditaan myös, että naisten äidillinen tehtävä ja kotiin jääminen lapsien tähden on ainutkertainen ja ehdottoman tärkeä ominaisuus. Siksi senkin mahdollisuuden on saatava kaikki tarpeellinen tuki ja arvostus.

Yksi naisten tyypillinen ominaisuus saa asiakirjassa erityisen huomion. Se on heidän erityinen taitonsa tunnistaa ja arvostaa konkreettisia asioita. Sen avulla voidaan voittaa liian abstrahoisimen aiheuttamat monet vaarat ihmisille ja yhteiskunnalle:

"Lopulta juuri naiset ovat niitä, joilla jopa hyvin toivotomissa tilanteissa ... säilyy erityinen ominaisuus kestää vastoinkäymisissä, jatkaa elämistä vaikeimmistakin tilanteista, pitää kiinni tulevaisuudesta ja vieläpä muistaa kyneillä jokaisen ihmiselämän arvokkuutta."

Asiakirja on luettavissa internetissä. Linkki siihen löytyy kirkkomme kotisivulta www.catholic.fi.

KATT/VIS/CWNews

Kaksi uutta pappia jo Suomessa

Suomeen on jälleen papiston vahvistukseksi tullut kaksi uutta sääntökuntapappia. Toinen on ranskalainen isä **Antoine Lévy OP**, joka on saapunut jatkamaan dominikaanien työtä Studium Catholicumissa, toinen puolestaan on puolalainen Jeesuksen pyhän sydämen veljeskunnan pappi, isä **Rafal Czernia SCJ**.

Syksyllä saapuu Studium Catholicumiin vielä toinenkin dominikaani, meksikolais-ruotsalainen isä **Axel Carlberg OP**.

Uudet papit esittellään seuraavissa Fidesin numeroissa.

KATT

Isä Antoine Lévy OP

Isä Rafal Czernia SCJ

Attentat mot fem kristna kyrkor i Irak

Omkring 10 dödades och 40 skadades när fem kristna kyrkor i Irak utsattes för terroristattacker 1 augusti, fyra i Baghdad och en i Mosul. Bombarna exploderade nära kyrkorna medan de kristna kom ut efter söndagsgudstjänsten. Många muslimer i Irak uttrycker sin solidaritet med de kristna, som är övertygade om att det rör sig om importerad terrorism.

I Mosul, antikens Ninive, dödades en och flera tiotal personer skadades när en bilbomb exploderade vid sjutiden nära en kaldeisk kyrka medan de kristna kom ut ur kyrkan. I Baghdad exploderade bilbomber vid en armensk,

två kaldeiska och en syrisk-katolsk kyrka.

I ett telegram till den kaldeiske patriarken **Emmanuel III Delly**, ordförande för Iraks katolska biskopar, skrev påven på måndagen att han står andligen nära både kyrk och samhälle i Irak. Han lovar att både be och göra vad han kan för fred och försoning i Irak "Samtidigt," skriver påven, "hoppas jag att alla de som tror på en enda Gud enhälligt skall fördöma varje form av våld och samarbete för att endräkten skall återvända till Irak."

"Vi har levt tillsammans i många år och skall fortsätta att leva tillsammans," sade

patriark Delly själv till Vatikanradion på måndagen. "Vi måste förstå, vi är inga fiender, [de som ligger bakom attentaten] skadar människor i samma irakiska familj. Vi förläter dem och ber Herren upplysa deras sinnen och låta oss arbeta för deras land och syskon i den irakiska familjen," sade patriark Delly.

Rabban al Qas, som är biskop i Amadiya, sade till AsiaNews att "Detta är terrorism och muslimsk fundamentalism som kommer utifrån. Irakier har aldrig gjort sådana."

800.000 av Iraks drygt 24 miljoner invånare är kristna. 70% av de kristna är katoli-

ker, uppdelade i kaldeiska, armeniska och syrisk-katolska "riter", som alla går tillbaka till tiden före islams ankomst till Irak.

Den shiitiska andlige ledaren ayatollah **al-Sistani** fördömde attackerna mot kristna kyrkor och sade att de "slår mot Iraks enhet, stabilitet och självständighet." "Alla måste samarbeta för att hejda angreppen mot irakier," fortsatte han. "Vi betonar att det är viktigt att respektera de irakiska kristnas och de andra religiösa minoriteternas rättigheter. De har rätt att bo i sitt fosterland Irak i säkerhet och fred," sade al-Sistani.

KATT/VATIKANRADION

Nuntius vakavasti sairas

Pohjoismaiden apostolinen nuntius, arkipiispa **Piero Biggio** on vakavasti sairas. Keväästä asti hän on ollut hoidettavana poissa asemapaikastaan Tukholmasta.

Nuntiatuurin välittäjän tiedonannon mukaan nuntius ei näillä näkymin palaa takaisin Ruotsiin. Väliaikaisena asiainhoitajana nuntiatuurissa toimii monsignor **Gábor Pintér**.

Helsingin piispa **Józef Wróbel SCJ** toivoo, että uskovat muistaisivat arkipiispa Biggiota rukouksissaan.

KATT

Kristityt pakenevat Irakista

Elokuun puolivälissä kerrottiin monissa tiedotusvälineissä, että kristityt pakenevat Irakista suurina joukkoina. Irakin hallituksen mukaan pakolaisia saattaa olla jopa 40 tuhatta. Syynä joukkopakoon olivat pommi-iskut kristillisiin kirkkoihin elokuun alussa.

"Irakista lähteneiden kristittyjen lukumäärä on saavuttanut 40 tuhannen ihmisen rajan." Näin arvioi Irakin migraatioministeri **Pascale Isho Warda**, joka on väliaikaishallituksen ainoa kristitty ministeri. Sanomalehti Asharq al-Awsatille antamassaan haastattelussa hän kertoo uskovansa, että joukkopako johtuu yleisestä "turvattomuudesta sekä Baghdadin ja Mosulin pommi-iskujen aiheuttamasta pelosta". Irakilaisministerin mukaan terroristitoiminnan ja turvattomuuden lisääntymi-

nen maassa uhkaa yhtä lailla kaikkia irakilaisia. Kristityt leimallisena vähemmistönä ovat erityisen haavoittuvia ääri-islamilaisten hyökkäysten edessä. Apostolinen nuntius Irakissa, arkipiispa **Fernando Filoni** puolestaan sanoo AsiaNews-uutispalvelun haastattelussa, ettei kirkolla ole mitään mahdollisuutta varmentaa hallituksen antamia lukuja. Kristittyjen heurien huolestuttava maastapako on kuitenkin kirkon johtajien tiedossa. Hän pelkää, että kristityt jatkavat emigraatiota,

kunnes järjestys ja turvallisuus ovat palanneet maahan. Irakin asukkaista noin 3 prosenttia on kristittyjä. 40 tuhannen kristityn joukkokato parissa viikossa pienensi kristittyjen kokonaisuutta Irakissa peräti 5 prosenttia. Heidän määränpäänään ovat lähinnä naapurimaat Jordania ja Syyria. Pitkällä aikavälillä he saattavat lähteä kauemmas. Valtaosa Irakin kristityistä kuuluu kaldealais-katoliseen kirkkoon. KATT/CWNEWS/ZENIT

30.000 unga på europeisk vallfärd i Santiago

I Spanien har 30.000 unga katoliker från hela Europa samlats i vallfartsorten Santiago de Compostela i en europeisk ungdomsvallfärd. 6 augusti fick de träffa flera världsledare som uppmanade dem att engagera sig i bygget av framtidens Europa, bland annat chefen för Världsbanken **Michel Camdessus**, som sade att det är viktigare att kristendomen syns i de kristnas uppförande än i ingressen till EU:s författning. På lördagen fick ungdomarna besök av påvens utsände ordföranden för Spaniens biskopar kardinal **Antonio Maria Rouco Varela**, som är ärkebiskop i Madrid. Men alla störst uppmärksamhet väckte den unga norditalienska nunnan **Anna Nobili**, som berättade att hon

tidigare arbetade som dansös på diskotek och att hon nu som nunna använder dans för att sprida evangeliet. "Jag försökte fylla tomrummet i mig med musiken på diskoteken och med sex," berättade hon. "Jag mötte Jesus av en slump. Min mamma bad församlingen be för mig. En person bjöd in mig till en ungdomsvallfärd, som öppnade mina ögon. När jag gick i massan började jag gråta. När jag återvände till diskoteket berättade jag att jag hade mött Jesus. De trodde inte jag var klok. Men när jag sedan blev nunna började jag dansa igen," berättade syster Anna, som nu ofta låter sin dansgrupp uppträda på olika kyrkliga ungdomsmöten. KATT/VATIKANRADION

Kardinaali Ratzinger: Nuoret ovat kirkon ja maailman uusi kevät

Uskonopin kongregaation prefektin, kardinaali **Josef Ratzingerin** mukaan kirkkoon on syntynyt nuorten ryhmiä, jotka ovat "kirkon uusi kevät ja jotka antavat maailmalle uutta elämää". Antamassaan haastattelussa kardinaali toteaa, ettei "meidän turhaan pidä uskoa, että kristinusko lähiaikoina kasvaisi miksikään massaliikkeeksi tai että voitaisiin palata jonkinlaiseen keskiaikaiseen tilanteeseen. Sellaista ei myöskään voi odottaa."

Kardinaali Ratzinger siteraa vastauksessaan jopa Leniniä. Hän painottaa, että "tulevaisuuden suunnan määräävät vahvat vähemmistöt, joilla on jotakin sanottavaa ja annettavaa yhteiskunnalle. Tässä näkökannassa voimme toivoa uutta kevättä; siinä kasvaisi vähemmistöjä, joiden arvot antaisivat niille elämän edellytyksiä." Kun Rooman valtakunta hajosi, "näiksi pieniksi vähemmistöistä muodostuivat ne munkkiyhdistykset, jotka muok-

kasivat Eurooppaa", kardinaali sanoo. "Uusissa sukupolvissa näen yhä enemmän sellaisia ryhmiä, jotka eivät kyllä kasva massaliikkeiksi asti mutta jotka ovat tulevaisuutta avaavia voimia. Siinä merkityksessä ne ovat kirkon uusi kevät, joka antaa maailmalle uutta elämää", Ratzinger sanoo. KATT/VATIKANRADION/ZENIT

Pyhiinvaellus Helsingissä

Neitsyt Marian taivaaseen ottamisen sunnuntaina 15. elokuuta *Catholic Students' Club* järjesti nopealla aikataululla pitkän, lähes 30 km:n mittaisen pyhiinvaelluksen Pyhän Marian kirkolta Vantaan Pyhän Laurin kirkkoon. Pyhiinvaellukselle osallistui sen eri vaiheet mukaan laskeutuneita toistakymmentä ihmistä. Vaellusidean isä, **Emil Anton** oli tyytyväinen päivän tulok-

seen. "Ensi vuonna vaeltajien joukko onkin sitten paljon isompi", hän uskoo. Pyhiinvaelluksen välietapeista tärkein oli pysähdys Rakkauten lähetyssisarten luona Kontulassa, jossa syötiin myöhäisen lounas ja odotettiin sateen taukoamista. Matka kesti yhteensä hieman yli 8 tuntia. KATT

Papin murha kauhistuttaa Chileä

Chilen pääkaupungissa Santiagossa tapahtunut murhenäytelmä on järkyttänyt monia kaupungin asukkaita ja huolestuttaa katolista kirkkoa laajemminkin. Heinäkuun lopussa pääkaupungin katedraalissa **Rodrigo Orias** -niminen mies tappoi isä Faustino Gazzieron. Murhaajan motiivina oli "sisäinen ääni", joka oli vahvistunut hänen satanistisesta toiminnastaan.

Isä **Nicolas Vial**, joka toimi sielunhoitajana Oriasia säilössä pitävässä vankilassa, kertoo, että hänelle "on täysin selvää, ettei Orias tullut katedraaliin murhaamaan isä Gazzieroa. Hän tuli, koska hän tunsu jotakin sisäistä tulevaa tarvetta, sydämen, äänen tai voiman käskevän häntä tekemään tämän teon. Hän on sanonut harjoittavansa saatananpöytäkirjoitusta."

Saatananpalvojen tekemät murhat, raiskaukset ja monet pyhäinhäväämiset eri puolilla maailmaa ovat viime aikoina herättäneet kirkon huolta saatananpöytäkirjoituksen suosiosta. KATT/CWNEWS/ZENIT

Hengen tie

Kristillisen kirjallisuuden klassikoita on julkaistu Hengen tie -nimisessä kirjasarjassa.

Ignatius Loyolalainen, Avilan Teresa jne.

Kirjasarjan yksittäisiä osia on saatavissa mm. useista seurakunnista. Ota yhteyttä!

Kaikkivaltias Jumala, lahjoita palvelijoillesi armosi ja suo, että autuaan Neitsyt Marian syntymäjuhlan vietto koituisi rauhan ja onnen lähteeksi meille, joille hänen äitiytensä on pelastuksen alkukohta.

AUTUAAN NEITSYT MARIAN SYNTYMÄN JUHLAN PÄIVÄN RUKOUKSESTA. JUHLAPÄIVÄÄ VIETETÄÄN 8.9.

Giotto: Marian syntymä. Cappella degli Scrovegni. Christus Rex, Inc.

Rukouksen apostolaatti

Me rukoilemme ...

Elokuu

Että Euroopan unioni ymmärtäisi, miten se voisi saada uutta ravintoa kristillisestä perinnöstä, joka on olennainen osa sen kulttuuria ja historiaa.

Että yhteys ja yhteistyö lähetystyötä aktiivisesti tekevien tahojen kesken kasvaisi.

Syyskuu

Että vanhukset nähtäisiin yhteiskunnan hengellisen ja inhimillisen kasvun voimavarana.

Että todellinen veljellinen yhteistyö kehittyisi Afrikassa kaikkien niiden keskuudessa, jotka tekevät työtä kirkollisten yhteisöjen kasvamisen ja kehittymisen edestä.

Böne-apostolatet

Vi ber ...

Augusti

Att Europeiska Unionen kan hämta idéer och inspiration från det kristna arvet, som har varit en betydande del av ländernas kultur och historia.

Att enigheten och samarbetet växer mellan dem som aktivt arbetar i missionens tjänst.

September

Att äldre människor ses som en tillgång för samhällets andliga och mänskliga utveckling.

Att de kyrkliga kommuniterna i Afrika växer och utvecklas.

Påvens rop om fred

Till dig, Skaparen av natur och mänsklighet, av sanning och skönhet ber jag:

Hör min röst, den är rösten av offren av alla krig och våldsdåd av enskilda och nationer.

Hör min röst, den är rösten av alla barn, som lider och kommer att lida då människorna ställer sitt hopp till vapen och krig.

Hör min röst, när jag ber dig att ingjuta i alla människors hjärtan fredens vishet, rättvisans styrka och gemenskapens glädje.

Hör min röst, jag talar för alla de många i varje land och varje historisk era, som inte önskar krig och är redo att gå fredens väg.

Hör min röst, och ge oss insikt och styrka så att vi alltid besvarar hat med kärlek, orättvisa med hängivenhet till rättvisan, nöd med att dela med oss av vårt eget, krig med fred.

O Gud, hör min röst och förläna världen din eviga fred.

JOHANNES PAULUS II

Sunnuntait ja juhlapyhät

29.8. kirkkovuoden 22. su (II)

1L Siir. 3: 17-18, 20, 28-29

Ps. 68: 4-5ac, 6-7ab, 10-11. Ks 11b

2L Hepr. 12: 18-19, 22-24a

Ev. Luuk. 14: 1, 7-14

Tänään on keräys Pyhän Maan hyväksi.

5.9. kirkkovuoden 23. su (III)

1L Viis. 9: 13-18

Ps. 90: 3-4, 5-6, 12-13, 14+17. Ks 1

2L Filemon 9b-10, 12-17

Ev. Luuk. 14: 25-33

12.9. kirkkovuoden 24. su (IV)

1L 2 Moos. 32: 7-11, 13-14

Ps. 51: 3-4, 12-13, 17+19. Ks. Luuk. 15:18

2L 1 Tim. 1: 12-17

Ev. Luuk. 15: 1-32 tai 15:1-10

19.9. kirkkovuoden 25. su (I)

1L Aam. 8: 4-7

Ps. 113: 1-2, 4-6a, 7-8. Ks 1a+7a

2L 1 Tim. 2: 1-8

Ev. Luuk. 16: 1-13 tai 16:10-13

Viimeinen tekomme illalla on ristin suuteleminen; ensimmäinen tekomme aamulla on ristin suuteleminen. Jeesus pyytää teistä jokaista hyväksymään sen, mitä ikinä hän teille antaakin, ja antamaan kaiken, mitä hän ottaa, suurella hymyllä.

AUTUAS TERESA KALKUTTALAINEN

Påven i Lourdes:

Var är protesterna?

Vid halvnotiden på söndagskvällen landade påvens plan på Ciampinoflygplatsen i Rom varefter påven återvände till sommarstället Castel Gandolfo för att vila ut efter två dagar i Mariavallfartsorten Lourdes i sydvästra Frankrike, där 300.000 människor från hela världen samlades till en utomhusmässa på söndagen till 150-årsminnet av definitionen av dogmen om jungfru Marias utkorelse och fullkomliga renhet.

Under denna korta resa fångades världsmédias uppmärksamhet av påvens svaghet, av hans kraftfulla och applåderade försvar av människolivets helgd från befruktningen till livets naturliga slut, och av hans uppmaning till alla kvinnor att bekämpa materialism och sekularisering.

Bland de starkaste minnesbilderna från Johannes Paulus II:s 104:e utlandsresa är kanske hur den 84-åriga rörelsehindrade påven sitter i sin påvestol med hjul och delar ut kommunionen till en ung rullstolsbunden pilgrim.

Oron över påvens hälsa ökade genast påven kom fram till den grotta i Lourdes där jungfru Maria skall ha visat sig 1858. När han bad på knä slant hans ena knä och hans medhjälpare fick hjälpa honom sätta sig upp. Men det var nog mest ett tekniskt missöde, även om påven vid ankomsten var påtagligt trött efter resan och lät den franske kardinalen Roger Etchegaray läsa sin hälsning till de sjuka.

Men även om påven lätt blir trött räcker det med en stunds vila för att han skall återhämta sig helt och hållet. Efter lunch och vila på lördagskvällen kunde påven utan svårigheter inleda en rosenkransprocession, där han åkte med i sin påvebil.

Under söndagsförmiddagens långa utomhusmässa bland träden omkring helgedomen läste påven själv sin predikan men stannade upp halvvägs och bad om hjälp på polska, som kom i form av en plastmugg med vatten. Därefter sade påven på sitt modersmål att han måste slutföra vad han påbörjat, vilket han också gjorde, läste alla böner i mässan och delade ut kommunionen till pilgrimer av alla åldrar, både sjuka och friska.

Efter mötet med folkhavet under mässan avslutade Johannes Paulus II besöket i Lourdes med två mer privata inslag: lunch med franska kardinaler och biskopar och en enskild bönestund i Massabielle-grottan.

På många sätt tycks påvens besök i Lourdes fört med sig avspänning mellan påven och Frankrike efter de senaste årens påtagliga spänningar. På en avslutande presskonferens sade ärkebiskopen av Lyon kardinal Philippe Barbarin att president Chirac, som tog emot påven på flygplatsen på lördagsförmiddagen, ville ha ett avspänt möte efter Vatikanens kritik mot det nya franska förbudet mot muslimska slöjor och andra iögonenfallande religiösa symboler i offentliga skolor, och efter Frankrikes motstånd mot omnämmandet av Europas kristna rötter i EU:s framtida författning.

Biskoparnas vice ordförande biskop Georges Pontier sade att påvebesöket denna gång möttes med respekt, mer än tidigare gånger då det hördes skarpa kritiska röster.

Den här resan har inte stött på några svårigheter alls, sade biskop Pontier. Den har inte heller utsatts för mer än marginell kritik från olikstänkande. Alla var bara glada över att se påven. Det är en resa som har genomförts i en fridfull atmosfär som kanske visar att mentaliteten har förändrats de senaste tio åren.

”Vad har hänt med proteströsterna?” frågade sig påvekritiska dagstidningen Le Monde dagen efter påvens besök. Påvens bräcklighet och viljestyrka har bidragit till att förföra den franska opinionen. Men det handlar inte bara om respekt för en gammal sjuk man. Biskoparna nämnde hur tagna de blev av de långa entusiastiska applåderna som mötte påvens bestämda försvar av människolivets orkänbarhet från befruktningen till livets naturliga slut. Den åldrade påvens besök i Lourdes präglades också av att så många unga var med, sade biskoparna.

VATIKANRADION

Lourdes lockar sex miljoner sjuka - och unga

Lourdes ligger nära staden Tarbes i bergskedjan Pyreneerna i sydvästra Frankrike nära spanska gränsen. Det var 11 februari 1858 som 14-åriga Bernadette Soubirous såg jungfru Maria för första gången i Massabielle-grottan nära floden Gave som rinner genom Bernadettes hemby Lourdes.

Jungfru Maria visade sig 18 gånger, sista gången 16 juli samma år. Hon uppmanade till bön och bot och ville att en vallfartskyrka skulle byggas på platsen. Under den nionde uppenbarelsen uppmanade jungfru Maria Bernadette att gräva med händerna i marken, där hon fann en källa.

25 mars 1858, under den sextonde uppenbarelsen, sade Maria på lokal dialekt "Que soy l'Immaculada Councepciou", "Jag är den obefläckade avlelsen", vilket var en dogm som Pius IX hade definierat fyra år

Heliga Bernadette Soubirous

tidigare men som en fattig 14-årig flicka på landet knappt kunde ha hört. Det övertygade kyrkoherden Dominique Peyramale om att uppenbarelserna inte var på hittade. 1862 skrev biskopen i Tarbes biskop Laurence: "Vi menar att Guds mor Maria verkligen visade sig för Bernadette

Soubirous 11 februari 1858 och senare, totalt 18 gånger, i Massabielle-grottan." 1933 kanoniserades Bernadette av påven Pius XI.

Varje år kommer sex miljoner pilgrimer till Lourdes. Det motsvarar ungefär 14.500 pilgrimer varje dag och gör Lourdes till Europas mest besökta katolska vallfartsort tillsammans med syditalienska San Giovanni Rotondo, där 1900-talsmystikern Padre Pio är begravd. Många av pilgrimerna till Lourdes är sjuka, men dit åker också tusentals unga volontärer som hjälper pilgrimerna och som åker till Lourdes som på en alternativ och oförglömlig semester

7000 oförklarliga tillfrisknanden har inträffat i Lourdes, varav kyrkan har erkänt 66 som mirakel. Johannes Paulus II besökte Lourdes redan 1983.

KATT/VATIKANRADION

Hiippakuntajuhla 2004 Stella Marisissa

Johdanto messuun

Rakkaat sisaret ja veljet! Hiippakuntajuhlamme on liitetty Marian taivaaseen ottamisen juhlaan. Tämä yhteenkuuluvuus on ilmaus siitä, että kunnioitamme Mariaa Jumalanäitinä. Samalla se ilmaisee, että kunnioitamme Mariaa myös meidän äitinä. Tiemme Jumalan luokse kulkee Marian kautta. Samoin kuin Jeesus Galilean Kaanassa muutti äitinsä pyynnöstä veden viiniksi, niin uskomme, että Maria ymmärtää myös meidän nykyiset tarpeemme ja astuu meidän puolestamme Poikansa eteen. Me voimme toivossa esittää pyyntömmä hänelle ja laulaa kiittolisuudella Magnificatia.

Samalla tavalla toiveikkaina ja kiitollisina ajattelemme tänään juhlassamme kahta viisikymmenvuotiaa. Nimitetään 50 vuotta sitten perustettiin Helsingissä Pyhän Marian seurakunta ja vähän aikaisemmin oli perustettu Teresa-yhdistys. Nämä molemmat instituutiot ovat merkkejä siitä toivosta, että Jumala on uskollinen rakkaudessaan ihmistä kohtaan ja tulee häntä vas-

taan. Siksi me haluamme tänään kiittää Jumalaa ja lähimmäisiämme aivan erityisellä tavalla.

Saarna

Rakkaat sisaret ja veljet!

Jokavuotiseen tapaan vietämme jälleen Marian taivaaseen ottamisen juhlaa. Samalla päivä on hiippakuntamme juhla. Sen mariaanisella luonteella on erityismerkitys, joka luo juhlaan oman hengellisen ilmapiiirinsä. Me emme katsele tänään ainoastaan Jeesuksen Kristuksen ristiä, vaan myös Mariaa, hänen äitiään. Hänen läsnäolonsa kirkossa luo samanlaisen ilmapiiirin kuin hyvä äiti perheensä kanssa. Niin emme mekään puhu kirkossamme vain synnistä ja sen seurauksista, vaan me myös painotamme rakkautta, lämpöä ja kauneutta. Ja en tarkoita nyt sitä lämpöä ja kauneutta, jota ihmiset itse saavat aikaan, vaan sellaista lämpöä ja kauneutta, jota Jumala armoissaan lahjoittaa pyhiensä elämän kautta.

Eihän liturginen kalenteri johdata meitä mietiskelemään pahojen ihmisten elämää, ni-

Hiippakuntajuhlaan 14.8. osallistui tänä vuonna nelisensataa ihmistä. He saivat nauttia mm. nukketeatteriesityksestä.

den, jotka ovat torjuneet Jumalan armon ja eläneet synnin täyttämää elämää. Me mietiskelemme pyhien ihmisten elämää, sellaisten, jotka ovat olleet uskollisia Jumalalle, jotka ovat antaneet Jumalan rakkauden täyttää elämänsä ja sillä tavalla löytäneet elämän ilon. Ja tiedämme kuinka usein pyhien elämän kauneus merkitsee hengellistä iloa myös meille. Mietiskelemme mielellämme pyhän Joosefin, Dominikuksen, Franciskuksen, Teresan, Ristin Johanneksen, Ignatius de Loyolan, isä Pion ja Josemaría Escriván elämää. Kuinka usein kristityt tuntevat vetoa näiden pyhien puoleen ja tekevät mielellään pyhiinvaelluksen esimerkiksi Padovaan, Assisiin, Toledo, Avilaan, Roomaan seurataksena näiden pyhien hengellisiä jalanjälkiä.

Miksi pyhät ovat niin tärkeitä meille? He eivät ole jumalia eivätkä vapahtajia niin kuin Herramme Jeesus Kristus. He ovat kuitenkin eläneet pelastustyötä todeksi ja taivaassa he rukoilevat, että mekin tekisimme niin. Heidän uskonsa ei ole ollut vain tyhjä aatos, vaan se on merkinnyt kouriintuntuvaa elämää ja käytännön tekoja. Pyhän Paavalin sanoin he olivat Pyhän Hengen aitoja temppeleitä. He ovat elämässään seuranneet Jeesusta Kristusta hänen teoissaan. He ovat saarnanneet hänen sanaansa tai todistaneet siitä elämällään. He ovat viettäneet hänen uhriaan pyhässä messussa tai osallistuneet eukaristiaan. Tässä kaikessa he ovat esikuvia meille.

Mutta he ovat huolehtineet myös köyhistä, sairaista ja yksinäisistä ihmisistä, jakaneet oman leipänsä heidän kanssaan ja osoittaneet rakkautta monin eri tavoin. Heidän elämänsä ja yhteenkuuluvuutensa Jeesuksen Kristuksen kanssa on esimerkkinä

meille niin kuin apostoli Jaakob on sanonut: "Veljet, mitä hyötyä siitä on, jos joku sanoo uskovansa, mutta häneltä puuttuvat teot? Ei kai usko silloin voi pelastaa häntä? Jos veljenne tai sisarenne ovat vailla vaatteita ja jokapäiväistä ravintoa, niin turha teidän on sanoa: "[...] pitääkö itsenne lämpimänä ja syökää hyvin", jos ette anna heille mitä he elääkseen tarvitsevat. Näin on uskonkin laita. Yksinään, ilman tekoja se on kuollut. Ehkä joku nyt sanoo: "Sinulla on usko, minulla teot." Näytä sinä minulle uskosi ilman tekoja, minä näytän sinulle uskon teoillani. Sinä uskot, että Jumala on yksi ainoa. Oikein teet - pahat hengetkin uskovat sen ja vapisevat. Mutta etkö sinä [...] tahdo tietää, että ilman tekoja usko on hyödytön? [...] Niin kuin ruumis ilman henkeä on kuollut, niin on uskonkin kuollut ilman tekoja." (Jaak. 2:14-19, 26)

Tämä uskon ja tekojen riippuvuus toisistaan on ollut aina kirkolle selvää. Siksi kirkko on alusta pitäen sisällyttänyt laupeuden teot tärkeisiin tehtäviinsä ja perustanut hyväntekeväisyyslaitoksia. Sellaisiin kuuluvat myös meidän Caritas- ja Teresa-yhdistyksemme. Ne muodostavat tärkeän ulottuvuuden Jeesuksen Kristuksen kirkossa.

Rakkaat sisaret ja veljet! Meillä on ilo viettää tänään vielä hiippakunnallista tasolla Teresa-yhdistyksen 50 toimintavuotta. Hiippakunta on kiitollinen niille ihmisille, jotka aikanaan perustivat yhdistyksen ja loivat siihen sen oikean hengen. Olemme kiitollisia myös kaikille niille yhdistyksen jäsenille, jotka ovat kehittäneet sen karitatiivista toimintaa ja yhä tekevät niin. Se on oikea vastaus Jeesuksen aina ajankohtaisiin sanoihin: "Totisesti: kaiken,

minkä te olette tehneet yhdelle näistä vähäisimmistä veljistäni, sen te olette tehneet minulle." (Matt. 25:40)

Joku ehkä ajattelee, että yhdistys oli tarpeellinen vain sodan jälkeen, kun elämä oli vaikeaa. Mutta Teresa-yhdistyksen toiminta on tärkeää myös tänään, vaikka yhteiskunnalla menee paremmin. Teresa-sisaremmen ja -veljemme auttavat paljon köyhiä ihmisiä, perheitä, lapsia, vanhuk-sia. He osallistuvat aktiivisesti hiippakuntamme karitatiiviseen tehtävään. He tekevät enemmän kuin mitä heiltä vaaditaan. On kuitenkin sanottava, että hiippakunnan tuella he voisivat tehdä vielä enemmän. Tehtävää olisi niin paljon. Monet ihmiset tarvitsevat aineellisen avun lisäksi myös moraalista ja hengellistä tukea. Heitä ovat narkomaanit, alkoholistit, yksin jätetyt lapset tai naiset, joiden täytyy kasvattaa lapsensa yksin. Siksi pyysimme pari vuotta sitten valtiolta, kun uutta uskonnonvapauslakia valmisteltiin, että hiippakunnan kirkkomme voisi kantaa kirkollisvero. Valitettavasti se ei tuottanut tulosta. Toivomme kuitenkin, että tulevaisuudessa saisimme tämän oikeuden ja karitatiivisen toimintamme arvo yhteiskunnassa tunnustettaisiin paremmin.

Karitatiiviset yhdistyksemme voivat antaa siis vain siinä määrin apua kuin niiden omat keinot sallivat. Sekin on jo tarpeeksi selvä todistus siitä, että myös Suomen katolilaiset toteuttavat uskoaan teoissa ja ilmaisevat rakkautta. Siksi osoitamme tänään erityistä kiitollisuuttamme Teresa-yhdistykselle. Ja kiitos Te-roisille myös siitä, että he ovat joka vuosi mukana järjestämässä tätä hiippakuntajuhlaa! Aamen.

+ JÓZEF WRÓBEL SCJ
HELSINGIN PIISPA

Teresat esittelivät 50 toimintavuottaan

Hiippakuntajuhlan yhteydessä Teresa ry. esitteli yhdistyksen historiaa sekä kuvien että julkaisemansa historiikin avulla. Kuvista ja esillä olleista esineistä saattoi nähdä, kuinka ajat ovat muuttuneet mutta että yhdistyksen toimintaidea ja -tarkoitus on ennallaan.

Historiikin sanat "Alussa oli idea" -otsikon alla antanevat hyvän kuvan yhdistyksen voimanlähteestä: "Oli sisäinen tieto, että vain yhteistyössä on voimaa. Oli tieto siitäkin, että mitään ei tapahdu, ellemmeh ryhdy toimeen. Meidän jalkamme, meidän kätemme - meidän toimintamme on kauneimmillaan lähimmäisten palvelemisessa."

Anna-yhdistyksen suomalaisena osastona aloittaneen yhdistyksen varsinaisina puheenjohtajina ovat tähän mennessä toimineet Rosa Maria Tuuri (1953-1966), Anna-Maria Gorski (1966-1982), Iréne Hellström (1982-1990), Merja Immonen (1990-1996) ja Pirjo Uronen (1996).

Vakio-ohjelma

Helsinki

Pyhän Henrikin katedraaliseurakunta

Pyhän Henrikin aukio 1, 00140 Helsinki. Puh. 09-6824040, fax 09-6224618. Sähköposti henrik@catholic.fi.

La 17.40 vesper, **18.00** aattomessu; **su 9.45** missa latina, **11.00** PÄÄMESSU, **12.30** eri kielisiä messuja ja perhemessu, **18.00** iltamessu. **Ma, ke, pe, 18.00** messu; **ti, to 7.30** messu. **Ke 17.30** ruusukorukous; **pe 17.30** adoraatio. **Ke, la 19.30** neokat. yhteisön liturgia. Rippiaika **la 17.00-17.45** ja sopimuksen mukaan.

Pyhän Marian seurakunta

Mäntytie 2, 00270 Helsinki. Puh. 09-2411633, fax 09-2411634. Sähköposti maria@catholic.fi. Kotisivu maria.catholic.fi.

Su 10.00 PÄÄMESSU suomeksi (1. su ruotsiksi/suomeksi), kirkkokahvit **11.30** messu 1. su suomeksi/ruotsiksi, 2. su englanniksi, 3. su suomeksi/vietnamiksi, 4. su saksaksi, (5. su perhemessu suomeksi), kirkkokahvit **18.30** iltamessu.

Ma 13.30 messu **ke, pe 7.15** aamumessu **ti, to, la 18.30** iltamessu **ti 18.00** ruusukorukous **to 18.00** vesper **ti, la 18.00-18.30** tai sopimuksen mukaan rippitilaisuus.

Maanantaiklubi kokoontuu Pyhän Marian seurakuntasalissa maanantaisin klo 14.00. Messu ennen kokoontumista klo 13.30. Ohjelmasta tarkemmin seurakunnan ilmoitustalulla. Kaikki ovat tervetulleita!

Turku

Pyhän Birgitan ja autuaan Hemmingin seurakunta

Ursininkatu 15a, 20100 Turku. Puh. 02-2314389, fax 02-2505090. Sähköposti birgitta@catholic.fi. Kotisivu birgitta.catholic.fi

Su 9.15 morgonmässa på svenska (månadens sista söndag), 10.30 PÄÄMESSU **18.30** iltamessu englanniksi (kuukauden 2. su missa latina) **ma, ke, pe, la 07.30** aamumessu **ti, to 18.30** iltamessu **to 18.00** adoraatio Rippitilaisuus puoli tuntia ennen messuja ja sopimuksen mukaan.

Jyväskylä

Pyhän Olavin seurakunta

Yrjönkatu 36, 40100 Jyväskylä. Puh. 014-612659, fax 014-612660. Sähköposti olavi@catholic.fi. Kotisivu olavi.catholic.fi

Su 10.30 PÄÄMESSU **ke 18.00** iltamessu. Tiedot muiden arkipäivien messuista puhelimitse ja kirkon ovelta. Rippitilaisuus sopimuksen mukaan. Messut Jyväskylän kirkossa yleensä: ma 18.00 (sisarten kappelissa), ti 7.00, ke 18.00, to 7.00, pe 7.00, la 8.00. Poikkeukset kirkon ilmoitustalulla.

Tampere

Pyhän ristin seurakunta

Amurinkuja 21 A, 33230 Tampere. Puh. 03-2127280, fax 03-2147814. Sähköposti risti@catholic.fi. Kotisivu www.kolumbus.fi/risti.

Su 10.00 ruusukorukous **10.30** PÄÄMESSU **ti, to 7.30** aamumessu **ma** (in English), **ke, pe 19.00** iltamessu **ke 18.40** vesper **la** messu (kysy papilta). Rippitilaisuus ennen messuja ja sopimuksen mukaan. Adoraatio **pe 18.30**.

Kouvola

Pyhän Ursulan seurakunta

Valimontie 1, 45100 Kouvola. Puh. 05-3711251. Sähköposti ursula@catholic.fi. Kotisivu www.sci.fi/~stan. Pankkiyhteys: Sampo 800015-1888441.

Su 11.00 (1., 2. ja 5. sunnuntai) **tai 18.00** (3. ja 4. su) PÄÄMESSU kirkossa, **to 18.00** iltamessu. Joka **kuukauden 1. pe klo 18** messu ja adoraatio. Paaaston aikana **perjantaisin** ristintien hartaus **klo 18**. Rippitilaisuus puoli tuntia ennen messuja ja sopimuksen mukaan. Kirkkoherra tavattavissa parhaiten torstaisin.

Oulu

Nasaretin pyhän perheen seurakunta

Liisantie 2, 90560 Oulu. Puh. ja fax 08-347834. Isä Paolon gsm 041-5731595. Sähköposti perhe@catholic.fi.

Su 11.00 PÄÄMESSU **ma, ti, ke, pe 18.30** iltamessu **ke, la 19.00** neokatekumenaaliyhteisön liturgia. **Rippitilaisuus pe 17.30-18.30**, puoli tuntia ennen messua ja sopimuksen mukaan.

Helsinki

Pyhän Henrikin katedraaliseurakunta

28.8. la 17.40 vesper, 18.00 aattomessu

29.8. Kirkkovuoden 22. sunnuntai: 9.45 lat/engl, 11.00 päämessu, 18.00 iltamessu

4.9. la 10.00 lauantaikurssi englantilaisessa koulussa, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu

5.9. Kirkkovuoden 23. sunnuntai: 9.45 lat/engl, 11.00 päämessu, 12.30 messu italiaksi, 18.00 iltamessu

11.9. la 9.30 messu ja lähtö Hattulaan. Viikonloppu Mustasaarella vahvistuksen sakramenttia varten: sekä lauantaina että sunnuntaina opetusta, yhteisiä rukoushetkiä ja yhdessäoloa Mustasaarella 10-17

12.9. Kirkkovuoden 24. sunnuntai, pyhän Henrikin katedraalin 100 vuotta vihkimisjuhla: 11.00 päämessu, 18.00 iltamessu

13.9. ma 18.30 informaatiokurssi seurakuntasalissa

18.9. la 10.00 lauantaikurssi englantilaisessa koulussa, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu

19.9. Kirkkovuoden 25. sunnuntai: 9.45 lat/engl, 11.00 päämessu, 12.30 messu ruotsiksi, 16.00 messu Porvoossa, 18.00 iltamessu

20.9. ma 18.30 informaatiokurssi seurakuntasalissa

25.9. la 17.40 vesper, 18.00 aattomessu

----- Diaspora -----

Porvoo (ort. kirkko): 19.9.; 17.10. su 16.00

Tikkurila (ort. kirkko): 26.9.; 24.10. su 16.00

Pyhän Marian seurakunta

28.8. la 18.30 aattomessu

29.8. Kirkkovuoden 22. sunnuntai: 10 päämessu suomeksi, 11.30 perhemessu/koululaisten messu, 18.30 iltamessu

2.9. to ei ole messua!

3.9. pe ei ole aamumessua! 18.00 adoraatio, 18.30 Jeesuksen pyhän sydämen iltamessu

4.9. la 16.30 messu Riihimäellä

5.9. Kirkkovuoden 23. sunnuntai: 10.00 messu ruotsiksi/mässä på svenska, 11.30 messu suomeksi/mässä på finska, 15.00 messu Lohjalla, 18.30 iltamessu

11.9. la vaellus Hattulaan (bussilla), 18.30 aattomessu

12.9. Kirkkovuoden 24. sunnuntai: 10.00 messu suomeksi, 11.30 messu englanniksi/Mass in English, 18.30 iltamessu

14.9. ti pyhän ristin ylentäminen, juhla 18.30 iltamessu

18.9. la 18.30 aattomessu

19.9. Kirkkovuoden 25. sunnuntai: 10.00 messu suomeksi, 11.30 messu suomeksi/vietnamiksi, 18.30 iltamessu

25.9. la 18.30 aattomessu

----- Diaspora -----

Riihimäki (Siunauskappeli): 4.9. la 16.30

Lohja 5.9. sunn 15.00

Turku

Pyhän Birgitan ja autuaan Hemmingin seurakunta

27.8. pe 17.00 katekeesi Porissa, 18.00 messu Porissa

28.8. la 9.30 katekeesi Turussa, 13.00 perhemessu

29.8. kirkkovuoden 22. sunnuntai: 10.30 päämessu, 18.30 Mass in English

5.9. kirkkovuoden 23. sunnuntai: 10.30 päämessu, 18.30 Mass in English

9.9. to 18.00 adoraatio, 18.30 arkipäivän messu, 19.00 Teresa-yhdistyksen kokoontuminen seurakuntasalissa

11.9. la 9.30 katekeesi Turussa, 13.00 perhemessu

12.9. kirkkovuoden 24. sunnuntai: 10.30 päämessu, 18.30 Mass in English

14.9. ti pyhän ristin ylentäminen, 18.30 juhlamessu

19.9. kirkkovuoden 25. sunnuntai: 10.30 päämessu, 18.30 Mass in English

21.9. ti pyhä apostoli ja evankelista Matteus, 18.30 juhlamessu

26.9. kirkkovuoden 26. sunnuntai: 10.30 päämessu, 18.30 Mass in English

----- Diaspora -----

Pori 27.8. pe 17.00 katekeesi, 18.00 messu

Miestenpiiri kokoontuu iltamessun jälkeen kuukauden ensimmäisenä tiistaina

Jyväskylä

Pyhän Olavin seurakunta

28.8. la lauantaikurssi, 12.30 pyhä messu

29.8. Kirkkovuoden 22. sunnuntai, kirkon vihkimisen vuosijuhla (siirretään päivästä 26.8.): 10.30 päämessu

1.9.-3.9. SCJ-pappien kokous Stella Mariksessä, huom. 1.9. ke, 2.9. to, 3.9. pe ei messua Jyväskylässä

4.9. la pastoraalineuvoston kokous, ei messua Jyväskylässä

5.9. Kirkkovuoden 23. sunnuntai: 10.30 päämessu

8.9. ke autuaan Neitsyt Marian syntymä, juhla

10.9. pe 18.00 messu Kiteellä

11.9. la 9.45 uskonnonopetus Joensuuissa, 11.00 messu Joensuuissa, 16.00 messu Varkaudessa

12.9. Kirkkovuoden 24. sunnuntai: 10.30 päämessu, 16.00 messu Mikkelissä

14.9. ti Pyhän Ristin ylentäminen, juhla

16.9. to 14.00 seniorien kokous

18.9. la la lauantaikurssi, 12.30 pyhä messu

19.9. Kirkkovuoden 25. sunnuntai: 10.30 päämessu

25.9. la 9.45 uskonnonopetus Savonlinnassa, 11.00 messu Savonlinnassa

----- Diaspora -----

Joensuu (Ort. kirkon srk-sali, Kirkkokatu 32): 11.9.; 9.10.; 13.11.; 4.12. (poik. ort. kirkossa) la klo 11.00, uskonnonopetus alkaa klo 9.45

Kajaani (Ort. kirkko, Väinämöisenkatu

29. joulukuussa, päivä ilmoitetaan myöhemmin klo 18.00

Kitee (Lut. kirkko; Kappelintie 4) 10.9.; 8.10.; 12.11.; 3.12. pe klo 18.00

Kuopio (Ort. tuomiokirkon srk-sali, Snellmaninkatu 8) 26.9.; 24.10.; 28.11.; 19.12. su klo 16.00

Mikkeli (Lut. tuomiokirkon krypta, Savilahdenkatu 20) 12.9.; 10.10.; 14.11.; 5.12. su klo 16.00

Savonlinna (Ort. rukoushuone, Erkonkatu 11) 25.9.; 23.10.; 27.11.; 18.12. la klo 11.00, uskonnonopetus alkaa klo 9.45

Varkaus (Ort. kirkko, Taipaleentie 26) 11.9.; 9.10.(poik. srk. salissa) 13.11.; 4.12. la klo 16.00

Lasten uskonnonopetus vuonna 2004 (syyslukukausi): 18.8.; 18.9.; 16.10.; 20.11.; 11.12.

Tampere

Pyhän ristin seurakunta

29.8. Kirkkovuoden 22. sunnuntai:

10.30 päämessu

4.9. la 9.45 katekeesi, 14.15 perhemessu

5.9. Kirkkovuoden 23. sunnuntai: 10.30 päämessu, 15.00 messu Hämeenlinnassa

11.9. la 9.00 messu Lapualla, 12.00 messu Pietarsaassa, 16.00 messu Vaasassa, 18.30 messu Kurikassa

12.9. Kirkkovuoden 24. sunnuntai: 10.30 päämessu

19.9. Kirkkovuoden 25. sunnuntai: 10.30 päämessu, 14.00 messu puolan kielessä

----- Diaspora -----

Hämeenlinna (kysy kirkkoherralta) 5.9.; 3.10. su 15.00

Kokkola (Koivuristin seurakuntakoti, Oravakatu 29) 2.10. la 12.00

Kurikka (kysy kirkkoherralta) 11.9. la 18.30

Lapua (kysy kirkkoherralta) 11.9. la 9.00

Pietarsaari (Pyhän Mikaelin kappeli) 11.9. la 12.00

Vaasa (ort. seurakunnan seurakuntasali) 11.9. la 16.00

Kouvola

Pyhän Ursulan seurakunta

29.8. kirkkovuoden 22. sunnuntai: 11.00 päämessu

2.9. to 18.00 iltamessu

3.9. pe 18.00 kuukauden 1. pe: messu ja adoraatio

5.9. kirkkovuoden 23. sunnuntai: 11.00 päämessu

9.9. to 18.00 iltamessu

11.9. la 13.00 perhemessu

12.9. kirkkovuoden 24. sunnuntai: 11.00 päämessu

14.9. ti 18.00 Pyhän Ristin ylentämisen juhla

16.9. to 18.00 iltamessu

19.9. kirkkovuoden 25. sunnuntai: 18.00 päämessu

23.9. to 18.00 iltamessu

----- Diaspora -----

Lahti (ort. kirkko) 4.9. klo 16.00 messu ja klo 14-16 uskonnonopetus

Lappeenranta (ort. kirkko) 19.9. klo 11.30 ortod. kirkossa

Hamina (Poitsilan seurakuntakoti): 26.9. klo 11.00

Oulu

Nasaretin pyhän perheen seurakunta

Isä Paolo on poissa 23.8-16.9. Isä Frans Voss SCJ viettää sunnuntain messut 29.8., 5.9. ja 12.9.

22.8. kirkkovuoden 21. sunnuntai: 11.00 päämessu, 17.00 messu Raahessa

29.8. kirkkovuoden 22. sunnuntai: 11.00 päämessu

5.9. Kirkkovuoden 23. sunnuntai: 11.00 päämessu, 17.00 messu Torniossa

12.9. Kirkkovuoden 24. sunnuntai: 11.00 päämessu, 17.00 messu Rovaniemellä

19.9. Kirkkovuoden 25. sunnuntai: 11.00 päämessu, huom. ei ole messua Torniossa!

26.9. Kirkkovuoden 26. sunnuntai: 11.00 päämessu, 17.00 messu Raahessa

28.9. ti 19.00 katekeesi aikuisille Oulun kirkon seurakuntasalissa

----- Diaspora -----

Tornio 5.9. su 17.00

Rovaniemellä 12.9. su 17.00

Raahessa 22.8.; 26.9. su 17.00

TOIMISTOT

Katekeettinen keskus

Kuusitie 6, 00270 Helsinki. Puh. (09) 2416095, fax (09) 5885157. Sähköposti katekeesi@catholic.fi, kotisivu www.katekeettinenkeskus.fi

Lucia-puoti, Kuusitie 6. Avoimna vain ti/to klo 12.00 - 18.15

Katolinen tiedotuskeskus

Pyhän Henrikin aukio 1, 00140 Helsinki. Puh. 0208350751, fax 09-61294770. Sähköposti info@catholic.fi. Kotisivu www.catholic.fi

KESKUKSET

Ekumeeninen keskus

Myllyjärvi, 02740 Espoo. Puh. 09-8557148.

Messu talossa sunnuntaisin klo 11.00. Messun jälkeen kirkkokahvi. **Ikoni-maalausta** torstaisin ja perjantaisin klo 10-15. **Vierailut** maanantaisin, tiistaisin, keskiviikkoisin ja lauantaisin klo 10-18.

Stella Maris

Sirkkoentie 22, 09630 Koisjärvi. Puh. 019-335793, fax 019-335892.

3.9. Karmeliitta maallikot
6-9.9. Hösträff ks. ilmoitus s. 2
18.-20.9. Pappienneuvosto

Studium Catholicum

Ritarikatu 3b A, 00170 Helsinki. Puh. 09-660901, fax 09-68712244. Email: studium.catholicum@catholic.fi
Kirjasto on avoinna keskiviikkoisin klo 14-18.

Suomen Caritas

Maneesikatu 2A, 00170 Helsinki. Puh 09-1357998, fax 09-68423140. Sähköposti info@caritas.inet.fi. www.caritasfinland.fi

TAPAHTUMIA

Academicum Catholicum

Ellei muuta mainita, kokous pidetään Studium Catholicumissa, Ritarik. 3b A, Helsinki. Tilaisuudet ovat avoimia kaikille.

Lauantaina 11.9. Hattulan pyhiinvaellus. Kello 9.30 messu P. Henrikin kirkossa, jonka jälkeen bussi lähtee Hattulaan. Kello 12 hartaus Hattulan vanhassa kirkossa, sen jälkeen ristin kantaminen. Ilmoittautumiset Pyhän Marian pappilaan puh. 09- 2411633./ Utfärd till Hattula med anledning av det heliga korsets upphöjning. Katso erillinen ilmoitus sivulla 2 / se den separata annonsen i s. 2.

Torstaina 23.9. klo 18.30 Sisar Mary Venard kertoo elämästään ja työstään Virossa./ Syster Mary Venard berättar om sitt liv och arbete i Estland.

Kirjallisuuspiiri

Kirjallisuuspiiri aloittaa jälleen syyskuussa. Osoite on entinen Ritarikatu 3b A ja kellonaika 18.30. Syksyn päivät ja aiheet aiheet ovat seuraavat:

16.9. Artturi Leinonen: Johannes Jussoila

14.10. Umberto Eco: Ruusun nimi

11.11. Carlo Levi: Jumalan selän takana

9.12. Morris West: Kalastajan kenkä

Tervetuloa! Lisätietoja: Eva Airava, puh. 0400 810044 tai Tuula Luoma, puh. 8767671.

Maallikkofransiskaanit OFS

Kokoontumispaikka Pyhän Marian seurakuntasali, Mäntytie 2, 00270 Helsinki. EUFRA-teema on yhteinen kutsumus vuoropuheluun ja ykseyteen.

Torstai 16.9. yhteisön kokous klo 17.00.

Rakkauten lähetyssisarret

Adoraatio maanantaisin klo 18.00 ja pyhä messu perjantaisin klo 18.00. Tervetuloa! Kaarikuja 2 K 60, Kontula, Helsinki. Puh. 09-3403795.

Teresa ry

Teresat kokoontuvat pääasiallisesti Pyhän Marian seurakuntasalissa, Mäntytie 2, joka kuukauden 1. ja 3. tiistai. Ilta alkaa messun vietolla Pyhän Marian kirkossa klo 18.30. Messua edeltää ruusukokous klo 18.00 alkaen.

21.9. tiistai: Syyskauden aloitus; Johanna Kivi ja Anna-Maija Lindholm tuovat terveisiä WUCWO:n Euroopan kokouksesta Slovakiasta.

Teresa ry on Helsingin molempien katolisten seurakuntien yhteinen yhdistys. Toimimme pääkaupunkiseudulla Pyhän Henrikin ja Pyhän Marian seurakuntien karitatiivisen työn hyväksi järjestämällä myyjäisiä, joiden tuotosta luovutamme kirkkoherrojen jaettavaksi avustuksia vanhusten, sairaiden ja lasten tarpeisiin, sekä tuemme nuorten toimintaa. Yhdistyksellä on myös tärkeä tehtävä katolisen identiteetin vahvistamisessa ja sen vuoksi esitelmä- ja keskusteluilat muodostavat laajan osan toiminnastamme. Tervetuloa mukaan toimintaan!

MUITA ILMOITUKSIA

Katolinen sairaanhoitaja tarvitsee mahdollisimman pian yksión vuokrattavaksi Joensuun keskusta/lähiympäristö alueltä. Yst. vast. p. 050-3810722.

Suuralennuksella oopperaan!

Hovanshtshina Modest Musorgskin suurenmoista musiikkia, upeita kuoro-kohtauksia, hieno lavastus ja hienot puvut. Ooppera ajoittuu 1680-luvulle ja käsittelee Venäjän kansan kohtaloa, Pietari Suuren valtakauden alkuvaiheita. Kuohuvia vuosia värittävät vallankaappaushankkeet, salaliitot sekä ristiriita vanhauskoisten ja uudistusmielisen tsaarin välillä.

Torstaina 11.11.2004 klo 19.00 Lipun hinta vain 45 euroa (norm. 64 eur). Pyhän Henrikin seura on saanut myyntiin parhaita permantopaikkoja. Lipputja on rajoitetusti - ne loppuvat nopeasti. Niitä myydään kirkkokahveilla Helsingin molemmissa seurakunnissa. Tuotto menee kirkon korjauksiin.

Sitovia tilauksia ottaa vastaan klo 9.00-11.00 Rita Kaira, puh. 09-491495, kesällä 09-8793870, sekä Marja-Leena Rautakorpi, puh. 09-2391953, 050-3409167.

Verbi Dei sono Schola cantorum

Gregoriaanista laulua häihin, hautajaisiin ja muihin tilaisuuksiin. Gregorian chant for weddings, funerals and other occasions.

Yhteys/Contact: Markus Mäkelä 040-7178833.

Seurakuntien ja yhdistysten ilmoitukset seuraavaan lehteen ajalle **24.9.-15.10.** on toimitettava viimeistään **1.10.** mieluiten sähköpostitse osoitteeseen

info@catholic.fi

Säilytä aina tärkeästä aineistosta kopio itselläsi!

Kristuksen todistajia

Norjan 80 katolisesta papista kolmella on kokemusta myös luterilaisena pastorina toimimisesta. Fidesille tarjoutui kesällä tilaisuus tutustua kahteen heistä ja kysellä heidän näkemyksiään ja kokemuksiaan, varsinkin uskon haasteista monikulttuurisen kirkon sydämessä, maallistumisen keskellä.

Saksan kesäinen aurinko välillä sentään paistaakin, kun edessäni istuu kaksi iloista norjalaista miestä. Toinen on monsignor **Torbjörn Olsen**, hänen pyhytensä kunniaprelaatiksi keväällä nimitetty, toinen puolestaan valkoiseen dominikaanihabitukseen pukeutunut isä **Arnfinn Haram OP**, viime vuonna papiksi vihitty. Molemmilla on takanaan myös aika pastorina Norjan luterilaisessa kirkossa.

Ystävyyttä ja mielenkiintoa

Protestanttius ei kuitenkaan ole aiheemme. Molemmat papit arvostavat suuresti taakse jäänyttä kirkollista yhteisöään, mutta uskovat yhtä paljon siihen, että ihmiset ja pienemmät ryhmät yhä useammin avautuvat katoliselle uskolle. Isä Arnfinn pukee ajatuksen sanoiksi: ”Ihmiset etsivät jotakin todellista, ja siinä voi olla syy kääntymiseen. Siksi on tärkeää, että katolinen kirkko ilmaisee selkeästi, että se on valmis ottamaan vastaan ne, jotka ovat tulossa.”

Välillä kuitenkin pieni vähemmistökirKKo osoittaa jopa pelkoa uusia tulijoita kohtaan. Heidän historiansa, taustansa voidaan kokea myös uhkaksi, joka häiritsee oman seurakunnan pikkumukavaa elämää. Toisaalta kysymyksessä ei ole pelkästään ”meidän kirkkomme”, vaan Jeesuksen Kristuksen kirkko.

Torbjörn Olsen ottaa esille kääntymisen vaikutuksen suhteisiin aikaisempiin uskoveljiin: ”Vaikka minulla onkin jonkin verran negatiivisia ajatuksia joistakin luterilaisen kirkon kehityskuluista, minulla on siellä myös monta ystävää, pastoreita ja piispojakin.” Isä Arnfinn nyökkää: ”Minullakin on säilynyt paljon hyviä yhteyksiä entisiin ystäviini ja työtovereihini valtionkirkossa. Välillämme ei ole vihamielisyyttä, jonkin verran surumielisyyttä kylläkin, ja ennen kaikkea käänty-

mykseni on herättänyt kiinnostusta.”

Mutta eikö pastorin kääntyminen katoliseen uskoon ole este hyvälle ekumenialle? Torbjörn Olsen myöntää: ”Niin juuri ajattelin ennen kuin käännyn. Mutta se oli erehdys. Luulenpa, että katolisen papin olisi paljon vaikeampaa kääntyä luterilaiseksi. Suhde vanhoihin kollegoihin häiriintyi paljon enemmän,

sa, siksi hyvien suhteiden säilyttäminen olisi toisinpäin varmasti vaikeampaa.”

Kirkko on yksi meistä

Isä Arnfinn huomauttaa, että luterilaisessa kirkossa aktiivisesti toimineiden kääntymisen ja jopa papeiksi tai sääntökuntalaisiksi tuleminen edesauttaa luonnollisesti sitä, että katolinen kirkko tulee lä-

kaikkea se tuo tuttuuden ja kotoisuuden tunnetta”, isä Haram arvelee.

”Toisaalta”, Torbjörn Olsen panee merkille, ”oma kokemukseni on sellainen, etteivät monetkaan kirkkoon liittyneet ole toimineet aktiivisesti jossakin muussa kristillisessä yhteisössä. He ovat kääntyneet löydettyään Jumalan ja uskon Jumalaan katolisessa kirkossa eivätkä siis ole sinän-

man jälleen toiseksi. Norjan 40.000 katolilaisesta noin 40 prosenttia on syntyperältään norjalaisia. ”Mutta ethän voi valita perheesiikään jäseniä; ne sinulle on annettu ja sillä siisti”, Olsen hymyilee. ”Samoilla meillä on Norjassa katolilaisia kaikkialta maailmasta, ja niinpä meidän on tietysti löydettävä mahdollisimman onnistunut tapa elää yhdessä heidän kanssaan.”

Monien eri kulttuurien eläminen pienessä paikallis-kirkossa on haasteellista. Ihanne varmaankin olisi saada kaikki eri kulttuurit elämään yhtenä ryhmänä. Joskus todellisuus on kuitenkin kilpajuoksua mahdollisuuksien ja mahdolltomuuksien välissä. Kokemusta on kertynyt Norjassakin.

”On olemassa erilaisia tapoja etsiä yhteyttä eri kulttuuriryhmien välillä”, Torbjörn Olsen kertoo. ”Oslossa meillä on seurakunta, jossa messuja vietetään ja katekeesia annetaan monilla eri kielillä. Toisaalta Pohjois-Norjassa piispa on määrännyt, että messuja saa viettää vain norjaksi tai latinaksi.” Asian ymmärtää, jos sitä miettii hetken. Papit eivät osaa kaikkia kieliä, ja viime kädessä paikalliskirkko ei eläisi ykseyttään todeksi, jos sen jäsenet eivät kykenisi edes osallistumaan messuun yhdessä. Olsen jatkaa: ”Piispa sanoo, että kirkko on pohjoisessa niin pieni, ettei meillä voi olla eri kieliryhmiä, vaan kaikkien on opittava norjaa. Totta kai ripittäytyä saa vaikka puolaksi, ja poikkeuksia on.”

Tiukka kanta ei saa monsignoria kauhistumaan. Hän huomauttaa, että vaikka on tilanteita, joissa uskovat pysyvät maassa vain pari vuotta eivätkä siksi ehdi opetella paikallista kieltä, on kaikkien pidempään jäävien joka tapauksessa opeteltava maan kieli. ”Se, kuinka tiukkoja meidän missäkin tilanteessa on oltava”, Torbjörn Olsen mieltii, ”saa erilaisia vastauksia eri piispoilta. Strategioita on

Monsignor Torbjörn Olsen (vas.) ja isä Arnfinn Haram OP (kesk.) sateisessa Bremenissä, jonne Osnabrückin opintopäivien osallistujat tekivät retken tänä kesänä.

koska protestanttinen ajattelu on paljon individualistisempaa kuin katolinen: jokaisen on löydettävä oma tiensä Jumalan luo. Tavallaan se voi olla paljon avoimempaa erilaisia teitä kohtaan. Meille taas yhdessä kulkeminen on erittäin tärkeää.” Torbjörn Olsen selittää vielä: ”Meidän on kuljettava yhdessä tässä Kristuksen kirkossa, yhdessä piispojen ja pyhän isän kans-

hemmäs norjalaisia: ”Se on yksi meistä!” Tämä tilanne saattaa muuttaa paljon sitä käsitystä, jonka mukaan katolilaisten, maallikkojenkin, uskonnollinen todellisuus oli etäällä tavallisesta norjalaisesta elämästä. Kotimaisten käännynnäisten myötä katolinen todellisuus on tullut lähemmäs norjalaista todellisuutta. ”Se saattaa aiheuttaa jännitteitäkin, mutta ennen

sa ’vaihtaneet’ uskoaan.”

Inkulturaatio on vaikeaa

Monsignor Olsen kertoo, että 70-luvulla oli tultu tilanteeseen, jossa suurin osa katolilaisista oli syntyperäisiä norjalaisia, näin oli ensimmäistä kertaa reformaation jälkeen. Pian kuitenkin tuli suuri pakolaisten ja maahanmuuttajien aalto, joka muutti asetel-

56-vuotias isä **Arnfinn Haram** OP liittyi katoliseen kirkkoon huhtikuussa 1998. Aikaisemmin hän oli toiminut luterilaisena pastorina ja kirkkoherrana. Hän antoi ensimmäiset luostarilupaukset dominikaanisääntökunnassa Strasbourgissa 1999, ja hänet vihittiin papiksi jo vuonna 2003. Oslon Pyhän Dominikuksen luostarin "muuriin" ulkopuolella hän toimii mm. Oslon yliopiston katolisen opiskelijayhteisön (Katolsk Studentlag) sielunhoitajana.

50-vuotias monsignor **Torbjörn Olsen** kääntyi katoliseen kirkkoon vuonna 1989. Toistakymmentä vuotta luterilaisena pastorina toimittuaan hän opiskeli katolista teologiaa vielä Saksassa, minkä jälkeen hänet vihittiin Tromssassa katoliseksi papiksi vuonna 1991. Hän toimii mm. Trondheimin prelatuurin yleisvikarina ja kirkkoherrana Bodössä. Hän väitteli kanonisen oikeustieteen tohtoriksi Rooman Gregoriaanisessa yliopistossa vuonna 1999. Hänet nimitettiin hänen pyhyytensä kunniaprelaatiksi 1.4.2004.

monia, ja ne ovat viime kädessä paikallisen piispan harkinnassa.

Isä Haram on samaa mieltä. "On tärkeää yhdistää katolista yhteisöä. Muussa tapauksessa katolinen kirkko olisi vain eri ryhmiä varten toimiva palvelulaitos", hän havainnollistaa. Dominikaani-isä jatkaa visiotaan: "Silloinhan kirkko ei olisi Norjaan juurtunut 'norjalainen kirkko'. Nuoria kohtaan se olisi erityisen tuhoisaa, sillä kun heidän filippiiniläinen tai puolalainen identiteettinsä heikkenisi norjalaisen tieltä, niin kävisi myös heidän uskonsa, jollei katolilaisuus olisi osa myös heidän norjalaista identiteettiään."

Kaiken on kuitenkin tapahtuva myötätuntoisesti ja lempeästi, hyvän strategian ohjaamana.

Kielitaito Kristuksen todistamisen edellytys

Monsignor Olsen haluaa kertoa esimerkin, jonka avulla hän näyttää, kuinka uskon ja kulttuurin eroaminen käytännössä tapahtuu: "Ystäväni kertoi kerran vietnamilaisesta tytöstä, joka puhui täydellistä norjaa. Kerran ystäväni kysyi tyholtä, kuinka monta sakramenttia kirkossa on. Tyttö vastasi: 'Seitsemän'. Oikein. Mutta kun ystäväni kysyi, voisiko tyttö luetella ne, tuli eteen vaikeuksia. Tyttö osasi nimetä norjaksi vain kasteen ja ripin, mutta muut sakramentit olivat ilman ni-

meä. 'Osaan ne kyllä vietnamiksi', tyttö vakuutti."

Torbjörn Olsen on huolissaan: "Tyttö osasi kieltämme lähes täydellisesti, muttei kykene kertomaan sillä uskotaan. Kuinka hän siis voisi olla Kristuksen todistaja toisille ihmisille?" Jotta voimme olla Kristuksen todistajia, meidän on pystyttävä kertomaan Vapahtajastamme ympäröivässä yhteiskunnassa.

Isä Haram on samaa mieltä: "Monesti maahanmuuttajien elämä jakautuu kahtia; kotona kyllä ollaan katolilaisia vanhan kotimaan tapojen mukaan, mutta tavallisessa elämässä ei." Ja kuitenkin ihminen on sielun ja ruumiin muodostama erottamaton kokonaisuus.

Tulevaisuus positiivisena haasteena

Entä miltä tulevaisuus näyttää? Norjassakin kirkko jatkuvasti kasvaa, ja se tekee isä Arnfinninkin selvästi optimistiseksi: "Buumi on ylöspäin, mutta viime kädessä kirkon täytyy joko ottaa osaa tähän kehitykseen tai sitten pelätä sitä. Jos kirkko seuraa tilannetta aktiivisesti, voi tulevaisuus todellakin olla hyvä. Mutta se todella vaatii, että kirkko luopuu tietynlaisesta ghettoituneisuudestaan, siitä, että kirkko kokee olevansa vain ulkomaalaisten tai joidenkin kummallisten ihmisten yhteisö. On aika astua 'taistelukentälle' tässäkin maassa."

"Toisaalta", monsignor Olsen muistuttaa, "emme saa unohtaa sitä, että samaan aikaan kun kirkkoon koko ajan virtaa uusia jäseniä, jotkut vanhemmat lähtevät pois. Tämä on itse asiassa paljon haasteellisempi tehtävä. Emme saa olla sokeita sille, että jotkut lähtevät."

Kirkolla on tulevaisuudessa siis paljon tehtävää. Mutta mitä se pitää sisällään? Torbjörn Olsen antaa yksinkertaisen vastauksen: "Kirkon on oltava kirkko!" Isä Arnfinn täsmentää: "Kirkon on oltava kirkko. Sen on autettava ihmisiä näkemään, että on mahdollista olla katolilainen ja norjalainen samaan aikaan. Ja jos jotakin on muutettava, niin ei sitten uskontoa vaan yhteiskuntaa."

Niin päin vaikutusdynamiikan tietysti pitäisikin kulkea. Kirkolla on aina jotakin opittavaa yhteiskunnalta, mutta pohjimmiltaan uskonnon pitäisi olla se yhteiskunta uudistava voima eikä päinvastoin. "Ja vielä yksi tärkeä asia on se, ettei nimi 'katolinen' tarkoita mitään poikkeuksellista vaan juuri jotakin yleistä ja tavallista. Katolilaiset ovat tavallisia kristittyjä, he osaavat kertoa siitä, kuka Kristus on, miten voi saada elävän uskon, kuinka rukoillaan ja eletään."

Painopisteitä

Torbjörn Olsen antaa vielä eväitä oikealle tielle. "On kaksi näkökulmaa, joihin kes-

kittyminen on todella tärkeää. Toinen on Jumalan Sana, johon meidän on uskottava, ja toinen on sakramentit sekä kirkon hengellinen perintö", hän muistuttaa. Isä Haram jatkaa: "Olen samaa mieltä. Kysymys on tavallaan kirkon yhteydessä pysymisestä, hierarkkisessa, opillisessa, sakramentaalisessa ja liturgisessa merkityksessä. Jos elät tässä yhteydessä, ymmärrät paremmin kirkon kutsumuksen. Ja pohjalla vallitsee juuri rukousolemä, mystinen elämä."

Molemmat papit uskovat hengellisyiden aallon vain voimistuvan tulevaisuudessa. Myös vanhat hengellisyiden muodot, esimerkiksi adoraatioon suostuminen, ja sääntökuntaelämä saavat lisää merkitystä. "Ongelmana on", isä Arnfinn myöntää, "että monet ovat menettäneet kykynsä rukouksella. He eivät enää tunne rukouksen kieltä, sen ilmaisuja. Meidän on siksi osattava näyttää ihmisille, mitä kaikkia korvikkeita he ovat omaksuneet todellisen kaipuun ja rukouksen sijaan. Se on todellinen pedagoginen tehtävä!" isä Haram naurahtaa. Ja se kuuluu yhtä lailla koko kirkolle ja jokaiselle katolilaiselle.

Takaisin Jumalan luo!

Euroopan maallistuminen asettaa kristityt uuden haasteen eteen. "Ehkäpä kristilliset johtajamme nukkuvat. Kuka pa olisi pyhän Augustinuksen aikaan voinut uskoa, että kirkko olisi Lähi-Idässä ja

Pohjois-Afrikassa lähes täysin marginaalinen ilmiö. Sama voi tapahtua Euroopassakin, jos kirkko ei herää. Ei kysymys ole muslimien vastustamisesta tai länsimaisen kulttuurin suojelemisesta terrorismin uhkaa vastaa, sillä se on pinta-puolista, vaan sen ymmärtämisestä, että yhteiskuntaan ja inhimilliseen elämään kuuluu uskonnollinen ulottuvuus. Meidän on taisteltava ihmiselämän sekularisointumista vastaan."

Monsignor Olsen on samaa mieltä: "Muslimien kansa meillä on tässäkin mielessä paljon yhteistä tehtävää. Voimme kertoa, että tämä maailmamme on lähtöisin Jumalasta ja että me emme elä vain tässä maailmassa."

Isä Haram päättää haastattelun: "Takaisin sakramentteihin, takaisin liturgiaan, takaisin Jumalan luo. On uskallettava kaikkialla julistaa Jumalan ilosanomaa!"

MARKO TERVAPORTTI

Pyhänä vuonna 2004

Pyhiinvaellusmatka pyörällä Ranskan Lourdesista Espanjan Santiago de Compostelaan

Pyhiinvaellusmatka Santia-
go de Compostelaan oli ollut haaveeni jo monta vuotta. Tänä keväänä se toteutui. Ajoimme poikani **Oskarin** kanssa Ranskan Lourdesista Espanjan Santiago de Compostelaan yhteensä noin 1100 km 14.–27.5. Valmistelut olivat kestäneet pari vuotta. Viime vuonna kävelimme viikossa runsaat 200 km Ranskan Le Puy Conguen luostarikaupunkiin. Tämän kokemuksen perusteella totesimme, ettei ole mahdollista suoriutua koko pyhiinvaellusmatkasta kävellen, koska matka yksinkertaisesti kestäisi työssä olevalle liian kauan. Joten päättimme suorittaa matkan pyörällä.

Pyörämatka vaatii hyvän valmistelun. Matka on suunniteltava tarkoin, pyörien on oltava erinomaisessa kunnossa, sillä joudummehan ylittämään kolme vuoristoa, ja tiet ovat osittain erittäin huonossa kunnossa.

Ilmasto-olot vaihtelivat lumi- ja räntäsateesta 37 asteen kuumuuteen. Tavaraa ei saanut olla liian paljon koska jokainen ylimääräinen kilo on kuljetettava mukana, mukaan lukien vesi. Karttojen oli oltava mahdollisimman hyvät ja yksityiskohtaiset. Ennen kaikkea on fyysisen kunnan oltava hyvä. Ei kannata lähteä kylmiltään 1100 km matkalle. Harjoittelimme kuntourheilua ja pyöräilyä Oskarin kanssa puolisen vuotta ennen lähtöä – tämä vaiva kannatti.

Olimme varanneet yhden-suuntaiset lennot Brysselistä Lourdesiin ja Santiago de Compostelasta takaisin. Illal-

la 13.5. kävimme vielä kerran läpi varustuksen. Seuraavana aamuna heräsimme klo 4.00 ja lähdimme hyvissä ajoin lentokentälle. Lento Lourdesiin kesti vain tunnin ja olimme perillä jo klo 7.00 aamulla, mutta silloin alkoivat ensimmäiset ongelmat. Yhden pyörän molempien renkaiden venttiilit olivat rikkoutuneet ja toisesta pyörästä myös pedaalit. Onneksi löysimme pyöräliikkeen ja saimme pyörät korjattua.

Lourdesin kaupungissa kävimme Massabiellen pyhäkössä, jossa Neitsyt Maria oli ilmestynyt 18 kertaa vuonna 1858. Rukoilimme itsemme ja lähimmäistemme puolesta, joimme pyhästä lähteestä ja täytime vesipullomme Lourdesin vedellä. Tätä vettä joimme lähes koko matkan ajan.

Tämän jälkeen emme kokeneet mitään ongelmia. Kaikki meni erinomaisen hyvin. Löysimme aina yöpymispaikan ja vettä. Pyörät kestivät. Kumpikaan meistä ei kaatunut tai loukkaantunut.

Olimme vihdoin matkalla kohti Santiago de Compostelaa pyhänä vuonna 2004!

**”Ultre-Ya! Ultra-Ya!
Et sus ela, Deus adjuva
nos”**

CHANT DE PELERINS
DE COMPOSTELE,
J. CLAUDE BENAÏS

Etelä Ranska ja Pyreneitten vuoristo on uskomattoman kaunista: jokia, lumipeitteisiä vuorenhuippuja, pieniä kaupunkeja ja erittäin ystävällisiä ihmisiä. Päätimme ylittää

Pyreneet pienen Lauraun kaupungin kohdalta (korkeus merenpinnasta n. 1600 m). Siellä kävimme messussa ennen siirtymistä Espanjan puolelle. Nousua oli 1000 m 12 km:n matkalla. Emme juuri nähneet ketään paitsi kolme nuorta saksalaista. Sää oli erinomainen ja luonto uskomattoman kaunista. Alueella oli paljon kyykkäremeitä, joita näimme matkamme aikana toistakymmentä. Niitä kannattaa varoa, sillä kylä ei ole kymmenien kilometrien säteellä.

Seuraavana päivänä ajoimme noin 130 km Espanjan puolelle Aoizin kylään, jossa majoituimme yöksi. Valitsimme tien, joka kulki Iratijo-en varrtta pitkin. Koko tie oli aurtio. Pyöräilimme todella mahtavien kanjonien läpi. Näimme kotkia ja korppikotkia sekä luonnollisesti kääremeitä, joita riitti. Tie päättyi noin 50 km:n jälkeen suureen patoon, joka oli tulvinut. Oli päätettävä, palaammeko takaisin vai yritämmekö löytää vaihtoehtoisen tien. Rukoilimme Jumalan ohjausta ja yhtäkkiä ilmestyi ikään kuin tyhjältä auto, sillä emme koko päivänä olleet nähneet ketään ihmistä autoista puhumattakaan. Kuljettaja kertoi, että viereinen hiekkatie vie maantielle ja kohti Aoizin kaupunkia. Auto jatkoi matkansa kohti tulva-alueetta, jonka läpi ei päässyt edes kävellen. Mistä se tuli ja minne se meni, ei koskaan selvinnyt.

Jatkoimme matkaa hiekkatietä pitkin ja 20 km päästä tulimme jälleen päätielle, josta jatkoimme Aoizin kaupunkiin. Löysimme hotellin, johon jäimme yöksi. Seuraavana päivänä nousimme aikaisin kuten aina ja jatkoimme matkaamme kohti Pamplonaa ja Puenta la Reinaa. Kävimme kirkossa ja leimautimme pyhiinvaeltajapassimme. Olimme nyt pyhiinvaeltajien päätiellä. Pyhiinvaeltajia, jotka olivat alkaneet matkansa joko Sain Jean Pied du Portista Ranskasta tai Espanjan Roncavallesta, oli kaikkialla. Tiet olivat täyttyä pyhiinvaeltajista. Ensin meitä oli satoja,

sitten tuhansia, vähitellen kymmeniätuhansia ja lopuksi jopa satojatuhansia. Tänä pyhänä vuonna ehkä jopa kaksi miljoonaa ihmistä suorittaa matkan Santiago de Compostelaan kävellen, polkupyörällä tai ratsain. Majatalot eli ”auberget” olivat täynnä, vaikka joihinkin niistä mahtuu jopa 150 ihmistä kerralla.

1800-luvulla oli vuosia jolloin ei kukaan suorittanut tätä pyhiinvaellusmatkaa. Santiago de Compostelan katedraalissa luetaan päivän neljässä messussa kaikkien edellisenä päivänä tulleiden pyhiinvaeltajien kotimaat tai ryhmien nimet. Näiden luetteloiden lukeminen kesti noin puolittuntia. Pyhiinvaeltajia tuli kaikkialta maailmasta. Pohjoismaista tapasin pyhiinvaeltajia Norjasta ja Ruotsista. Huhuina kuulin, että Oskarin ja itseni lisäksi olisi ollut pari muutamakin suomalaista liikkeellä, mutta siihen en saanut vahvistusta. Aina-kaan pyhiinvaellustoimisto Santiago de Compostelassa ei tiennyt muista suomalaisista.

Myös monet luterilaiset suorittavat tämän pyhiinvaelluksen. Syyt ovat usein hyvin henkilökohtaisia tai liittyvät elämäntilanteen voimakkaaseen muuttumiseen – jonkun kuolemaan, avioeroon, työpaikan menetykseen, sairautteen tai siitä parantumiseen.

Puenta la Reinasta jatkoimme matkaa. Samalla sää muuttui kuumaksi. Päivällä oli jopa 37 astetta. Heinä- ja elokuussa tällaiset lämpötilat ovat tavnomaisia. Vettä kului, mutta onneksi sitä oli saatavilla. Koko matkan huolto on hyvin järjestetty. Kaikki toimii ja ihmiset ovat kautaltaan ystävällisiä. Päivässä pyöräilimme keskimäärin 80 km. Kuumuudesta johtuen aloitimme aikaisin kuten muutkin – usein jo viiden aikaan, sillä kymmeneltä oli jo uskomattoman kuumaa. Tiet olivat uusia ja erittäin hyvässä kunnossa. Matkamme jatkui Logronon, Burgosin ja Segunin kautta Leonin kaupunkiin, jonne jäimme pariksi päiväksi. Asuimme paikalli-

ssa Pyhän Markuksen *paradorassa*, joka on entinen ritareiden pitämä sairaala, hospitaali. Kävimme katedraalissa, ja saimme leimat pyhiinvaelluspasseihimme.

Oskarin oli oltava koulussa seuraavana maanantaina, joten otimme junan Oviedon kaupunkiin ja lentokentälle. Hänen osaltaan matka oli ohi, mutta minulla sitä oli vielä 300 km edessä. Jatkoimme matkaani aikaisin maanantai-aamulla kohti Ponferradan kaupunkia. Illalla osallistuin messuun paikallisen ”refugen” yhteydessä olevassa kirkossa. Aamulla jatkoimme Leonin vuoriston yli (korkeus 1500m).

Vuoristossa minun yllättivät sade ja räntä joten hain suojaa pienestä ”refugesta”. Se täyttyi kuitenkin nopeasti muilla pyhiinvaeltajilla ja siten minua pyydettiin poistumaan ja hakemaan yösiä muualta. Espanjassa – ei kuitenkaan Ranskassa – on tapana, että ensin otetaan vastaan ne pyhiinvaeltajat, jotka kävelevät, sitten ratsastajat ja viimeksi pyöräilijät.

Muuta vaihtoehtoa ei ollut kuin jatkaa matkaa räntäsateessa. Kaikki tiet olivat autoita. Kastuini täydellisesti. Noin 30 km:n jälkeen saavuini seuraavaan kylään, mutta sielläkin kaikki paikat olivat jo otetut. Täytyi vain jatkaa matkaa seuraavaan kylään ja saavuinkin Samoksen pieneen luostarikaupunkiin. Kuivat vaatteet pääsin vaihtamaan ylleni ”Abadia Benedictina de San Juhan y Santa Basilian” luostarissa, jossa minun otettiin ystävällisesti vastaan. Siellä osallistuin vesperiin ja messuun. Luostari on yhä toimiva. Tapasin myös tuttuja matkan varrelta ja ilta oli kaikin puolin onnistunut. Siellä oli myös norjalainen luterilainen 55-vuotias mies, joka oli vaeltanut Norjasta asti. Hän kertoi, että pyhiinvaellus oli muuttanut koko hänen elämäntilanteensa. Hän vaelsi hitaasti, koska halusi matkan jatkuvan vielä pitkään.

Seuraavana aamuna heräsinkin kohtalaisen myöhään (klo

Katolisen kirjallisuuden VALIKOIMALUETTELO

Katolisen kirjallisuuden valikoimaluettelon toinen, uudistettu painos on juuri ilmestynyt Studium Catholicumin julkaisemana.

Luettelon on lisätty runsaasti ensimmäisen painoksen jälkeen julkaistua katolista kirjallisuutta.

Luettelo on saatavissa Studium Catholicumista, Ritariatu 3bA, 00170 Helsinki, puh. 09-660901.

Luettelon hinta on 4 euroa.

Santiago de Compostelan pyhiinvaelluksen määränpää: Pyhän Jaakobin katedraali, jonka rakentaminen alkoi vuonna 1075.

7.00) ja jatkoin matkaani. Tällä kertaa kohtasin toisen pyöräilijän Brasiliasta, joka oli myös aloittanut matkansa Lourdesista. Pyöräilimme yhdessä. Hän kertoi kuuluvansa ”Collegio Coelhoon”, jonka perustaja ja puheenjohtaja on Paolo Coelho. Coelho oli tehnyt 1980-luvulla pyhiinvaellusmatkan Santiago de Compostelaan ja kirjoittanut siitä kirjan ”Le Pelerin de Compostele”. Kyseistä kirjaa on jo myyty yli 10 miljoonaa kappaletta ja se on käännetty

ainakin 34 kielelle. Brasiliassa, Sao Paolossa toimiva ”College de Compostela” järjestää vuosittain kymmeniä pyhiinvaellusmatkoja Santiago de Compostelaan. Se puolestaan selitti brasilialaisten pyhiinvaeltajien kohtalaisen suuren määrän.

Leonon ja Ponferadan kaupunkien jälkeen pyhiinvaeltajajoukon rakenne alkoi muuttua. Saksalaisten määrä lisääntyi huomattavasti. He tulevat nimittäin junalla Ponferadaan ja jatkavat sieltä jal-

kaisin huoltoauton saattamina. Huoltoauton tehtävänä on kuljettaa heidän tavaransa, järjestää ruokailu ja majoitus. He ovat myös keskimäärin iältään vanhempia ihmisiä.

Santiago de Compostelaan saavuin aamupäivällä 27.5. Kävin katedraalisissa, johon menin sisään ”Porta de Glorian” kautta. Tämä ovi on varattu pyhiinvaeltajille. Vierailin pyhimyksen haudalla ja kirjauin sisään pyhiinvaellustoimistoon. Siellä pyhiinvaelluspassini leimat tarkastet-

tiin ja leimattiin. Samalla sain myös leimatun ja Secretarius Capitularisin allekirjoittaman todistuksen, joka on päivätty 27.5.

ANNUSANCTUS

”CAPITULUM HUIJUS ALMAE APOSTALICAE ET METROPOLITANAE ECCLESIAE COMPOSTELLANAE SIGILLI ALTARIS BEATI JACOBI APOSTOLI CUSTOS, UT OMNIBUS FIBELIBUS ET PEREGRINIS EX TOTO TERRARUM ORBE, DEVOTIONIS AFFECTU VEL VOTI CAUSA, AD LIMINA APOSTOLI

NOSTRI HISPANIARUM PATRONI AC TUTELARIS SANCTI JACOBI CONVENIENTIBUS, AUTHENTICAS VISITATIONIS LITTERAS ESPEDIAT, OMNIBUS ET SINGULIS PRESENTES INSPECTURIS, NOTUM FACIT: DNUM IOANNEM PETRUN PAUL HOC SACRATISSIMUM TEMPLUM PIETATIS CAUSA DEVOTE VISITASSE. IN QUORUM FIDEM PRESENTES LITTERAS, SIGILLO EJUSDEM SANCTAE ECCLESIAE, MANITAS, EI CONFERO.

DATUM COMPOSTELLAE DIE 27 MENSIS MAII ANNU DEI 2004.

LEIMA ANNUS SANCTUS

(ALLEKIRJOITUS)
SECRETARIUS CAPITULARIS

Seuraavana päivänä osallistuin piispanmessuun katedraalissa. Piispaa avusti noin 20 pappia, ja katedraali oli täpösen täynnä, ehkä noin 5000 henkeä. Istuma- ja edes seisomapaikkoja ei ollut vapaana. Parisenkymmentä pappia otti lisäksi vastaan rippejä ja jokaiseen ripittäytymispaikkaan oli kymmenien ihmisten jono.

Messuja vietetään katedraalissa neljä kertaa päivässä ja ne ovat aina yhtä täynnä. Jokaisen messun päätteeksi kahdeksan avustajaa heilauttaa katedraalin katosta kiinnitettyä pendelumin tyypistä puolentoista metrin korkuista suitsutusastiaa. Sitä varten katedraaliin on rakennettu oma erikoinen laite, joka mahdollistaa suitsutusastian heiluttamisen koko katedraalin halki. Samaan aikaan kuoro laulaa voimakkaalla äänellä kauniin hymnin. Koko tapahtuma on hyvin vaikuttava ja päättyy kaikkien kirkossa olevien voimakkaaseen taputukseen.

Lopuksi totean, että pyhiinvaellusmatka Santiago de Compostelaan on vaikeuksista ja kustannuksista huolimatta vaikuttava kokemus – eräs elämän kohokohta.

JAN-PETER PAUL

Ignatian Exercises
in English 5.-14.10.

Leader Fr. Gerard Hughes SJ. Price 170 eur. More information from Stella Maris, tel. 019-335793.

Etiopien - det unika riket i Afrika

Etiopien är ett i många avseenden unikt land. Det är ett urgammalt rike omnämnt av Herodotos på 400-talet före Kristus och på olika ställen i Gamla Testamentet. På den gammaltestamentliga tiden förekom det en rätt livlig kontakt mellan Israel och Etiopien som har lämnat bestående spår i den etiopiska kulturen som har många bibliska drag.

Den kontakt vi bäst känner till är ju drottningen av Sabas besök hos kung Salomon. Moderna forskare anser att Saba låg ungefär på det nuvarande Jemens område men etiopierna anser att hon också rädde över stora delar av deras land. I en av de nordligaste städerna, Aksum, finns det ruinen av en borg som anses ha varit hennes. Enligt den etiopiska traditionen fick drottningen en son med Salomon. Denne blev under namnet Menelik I stamfar för den etiopiska härskarätten som först tog slut med Haile Selassie. Denna härstamning gav åtten en mycket stor vördighet. Mer än några europeiska 1500-tals kungar betraktades de som "kungar av Guds nåde" och hade därför beslutningsrätt inte bara i världsliga utan också i religiösa frågor.

I Aksum förvaras också den israeliska förbundarsarken med lagtavlor. Huru och när den kommit dit vet man ej. Men för att den finns där har arken och lagtavlor fått en ovanligt stor betydelse för landet. Varje kyrka har en kopia av lagtavlor, en del i sten andra i trä och de läggs på altaret vid mässans början. De bärs också med i procession vid högtidliga tillfällen.

Kristendomen kom till Etiopien i början av 300-talet genom den helige Frumentius verksamhet. När denna hade börjat bära frukt, begav han sig till Alexandria för att be om präster. Den helige Athanasius vigde då honom till präst och biskop. Därigenom blev den etiopiska kyrkan från början knuten till den koptiska i Egypten.

Då den etiopiska kyrkan geografiskt var mycket isolerad, var den egyptiska även ur den synpunkten den närmaste. Detta band tyddes så att den etiopiska kyrkan alltid skulle få sin epark (=biskop) från Alexandria och det förblev i kraft ända till 1950, då

den etiopiska kyrkan blev helt autokefal.

Denna kyrka hör till dem som inte accepterade det chalcedoniska kyrkomötets beslut och har därför ansetts vara monofysisk. Men det anser de sig inte vara. Deras språk har inte skilda ord för natur och person, varför de inte kunde förstå bysantinernas resonemang. En del andra kyrkor av denna typ var från början negativt inställda till Rom men det var inte den etiopiska. Här visade bandet till Alexandria sin skadliga sida. Därifrån fick de bara, trots protester, schismatiska eparker. Utan epark kunde de inte få nya präster och på det sättet tvingades de in i schismen. Men under seklernas gång har de ofta visat sin goda vilja gentemot Rom.

På 1400-talet fick Etiopien kontakt med Portugal. Dess konung, Henrik Sjöfarens skickad en expedition till Afrika för att söka efter Johannes prästens helt mytiska rike. Den gav den första kontakten. På 1500-talet gjorde araberna invaderingsförsök och då bad kungen om hjälp från Portugal och fick den. Resultatet var att den etiopiska biskopen ville bli förenad med Rom och kungen skrev ett brev till påven, i vilket han uttryckte sin underkastelse. Även till senare arabiska anfäll skickade Portugal hjälptrupper.

De präster som följde med trupperna ville befrämja den etiopiska kyrkans förening med Rom, men hade ej alltid tillräckligt vidsyn och takt utan ville tvinga dem att bli latinska.

Den första portugisiska eparken, jesuiten Pierre Paez fick med sin vidsynta och taktfulla verksamhet mycket till stånd men hans efterföljare, även han jesuit, var en mycket trängsynt och egenmäktig person som genom sitt auktoritära väsen åstadkom mycken skada och upp-

väckte etiopernas hat mot både Rom och hela Europa. Efter hanstid var landet stängt för européer under två århundraden.

Först i mitten av 1800-talet blev det nya kontaktförsök. Två franska forskningsresande och deras präst lyckades få till stånd positiva samtal med fursten i norra Etiopien med ett hundratals konversioner som resultat. Dessa bad om präster från Rom och 1839 anlände Fader Justin de Jacobis. Han såg genast det trängande behovet av inhemska präster och efter sju års verksamhet i landet kunde han presentera flere unga etiopier till prästvigning. Dessa fick då tillstånd att följa den alexandrinsk-koptiska riterna och blev så fröet till den katolska etiopiska kyrkan.

Sedan dess har kyrkan småningom vuxit. 1963 hade den sex stift och 2003 tio stift. Prästutbildningen har hela tiden varit ett problem. När det nordliga stiftet Adigrat grundades 1961 ville eparken grunda ett prästseminarium för den lokala riterna. Var ta lärare? Han kom ihåg att han under ett besök i Jerusalem träffat präster av de vita fädernas orden som där byggt upp den melkitiska prästutbildningen. De vita fäderna är egentligen en missionsorden som kardinal Lavigerie grundat för Afrika. Men på 1880-talet fick han till skänks S. Annas kyrka med tillhörande område i Jerusalem och då beslöt han att starta en utbildning för melkitiska präster. Då tog han en del av sina präster från Afrika och gav dem uppgiften att utbilda präster för främre östern och att se till att de inte skulle ansluta sig till orden.

Eparken for till Rom och bad påven ge honom av dessa präster. Han fick av påven ett brev till ordens generalen och 1967 kom de första till Etiopien. Etiopierna är inte

De Vita fädernas tidskrift kan abonneras genom att skriva till: The Editor, The White Fathers, 129, Lichfield Road, Sutton Coldfield, West Midlands, England B74 2SA.

Se även: www.thewhitefathers.org.uk

melkiterna men problemet är analogt. De verkar i norra Etiopien och gör sitt bästa för att på olika sätt tjäna det fattiga landet och dess folk. Etiopien hör till jordens fattigaste länder och dess folk har ovanligt låg läskunnighet. Därför koncentrerar de sig icke helt på prästutbildning utan har i Wukro, centrumet för deras verksamhet, grundat en handelsskola och ett jordbruksinstitut som vid sidan av undervisning också forskar i lämpliga sädes- och kreaturarter och driver upp träd att plantera i omnejden.

Då trakten efter kriget med Eritrea har ett stort antal föräldralösa barn, har de grundat ett socialt center där deras seminarier får tillfälle att praktisera. Dessa centra är sidokott av huvuduppgiften,

deras seminarium. Till det kommer ynglingar också från andra stift. Förutom utbildningsarbetet betraktar de det ekumeniska samarbetet med den ortodoxa kyrkan och även med islam som sina viktigaste uppgifter. Med de ortodoxa har de redan vänskapliga kontakter.

Då fäderna fick sin nya kyrka i Wukro konsekrerad deltog ett stort antal ortodoxa präster aktivt i ceremonierna. Kyrkan är rikt utsmyckad både inne och utanpå och utsmyckningen är helt traditionell.

MÄRTA AMINOFF

Artikeln bygger till stor del på artiklar i de Vita fädernas tidskrift.

Suojele lastasi turhalta tiedolta

Onko aiheellista rajoittaa lasten television katselua tai elektroniikkapelien peluuta?

Syksyn myötä lapset ovat palanneet koulutielle ja tavalliseen arkeen. Jos lapset ehkä kesällä ovat enemmän ulkona liikkuen ja leikkien ja siten poissa TV:n ja elektroniikkapelien mukaansatempaavasta vaikutuspiiristä niin koulun alkaminen ja ilman kylmetyminen tuo mukanaan erityisesti monen pojan arkeen virtuaalitodellisuuden, joka saattaa olla jopa tärkeämpi viitekehys kuin ympäröivä koulu- ja perheyhteisö.

Yksinäiset iltapäivän tunnukset kuluvat monella koululaisella nopeasti pelien hektisissä ja jännittävässä maailmoissa. Tytöille puolestaan monet saippuaoopperoiden tapahtumaketjut ovat tärkeä osa elämää, ja niiden tähdet merkittäviä ihannoinnin kohteita, joiden mukaan muokataan myös omia arvoja ja ulkonäköä. Useat alle kouluikäisetkin ovat perillä ”salkkareiden” ja muiden vastaavien monimut-

kaisista ja monin tavoin kyseenalaisista ihmishuuhdevevyhteistä. Meidän aikuisten on hyvä aika ajoin pysähtyä miettimään millaisessa maailmassa lapsemme elävät ja miten voisimme turvata lapsillemme hyvän lapsuuden ja lisäksi tarjota hyviä ja riittäviä eväitä aikuisuutta varten. TV ja pelit ovat halpoja lastenvahteja, jotka kuitenkin pidemmän päälle ovat jopa haitallisia ja vaativat siten veronsa.

Opetusneuvos ja luterilainen pastori **Pertti Luumi** varoittaakin artikkelissaan lapsen hyvästä elämästä:

”On havaittu, että lapsen mieli kiinnittyy juuri niihin median tuotteisiin, joilla on häneen haitallisimmat vaikutukset. Suomalainen koululainen näkee televisiosta vuosittain tuhansia väkivaltaisia tekoja, ja alle kouluikäinen on nähnyt jo useita raiskauksia. Lapsi joutuu myös liian varhain televisio-ohjelmien

eroottisuuden piiriin ja näkemään asioita, joiden käsittelemiseen hänellä ei vielä ole kykyä eikä kokemusta. Vielä seitsemvuotiaakaan ei pysty erottamaan fantasiaa todellisuudesta. Juuri tästä syystä eroottiset tai väkivaltaiset ohjelmasisällöt ovat lapselle haitallisia.”

Kristillinen kirkkokunta onkin osoittanut syvää huolestuneisuutta lapsista. Viime syksynä Suomen evankeliluterilainen kirkko esitti suuren julkisuuden saattelemana kymmenen teesiä vanhemmuudesta ja lapsen hyvästä elämästä. Näin kirkko halusi osoittaa voimakkaasti pyrkimystään luoda itsestään lapsuuden suojelun yhteisö. Teesit ovat yleisiä ja sopivat kaikille uskontokunnasta riippumatta tueksi ja avuksi kasvatukseen arkeen. Kuudes teesi liittyy juuri mediaan:

”Suojele lastasi turhalta tiedolta... Informaation lisääntyminen ei välttämättä takaa viisauden lisääntymistä. Tieto yksinään ei johda parempaan elämän ymmärtä-

seen eikä hyvinvointiin tai onnellisuuteen. Tiedon ohella tunteet ja kokemukset ovat elämäntieteessä tärkeitä.”

Teesien taustamateriaalissa opetusneuvos Pertti Luumi kirjoittaa lisäksi:

”Mitä varhaisemmin ja mitä enemmän tietotekniset laitteet täyttävät lapsen elämää, sitä helpommin hänelle syntyy erilaisia ihmishuuh-

deva m o j a . Vuorovaikutteinen oppiminen kypsyttää lasta toimimaan ihmisten kanssa, koneoppiminen opettaa koneenkäyttäjäksi. Ensimmäisinä tulevat näkyviin moraal-

ongelmat. Pieni lapsi käsittää, mitä saa ja mitä ei saa tehdä vain omakohtaisen kokemuksen kautta eli vastavuoroisten tunteiden jakamisen ja empatian myötä. Keinotodellisuus ei kykene lapselle ymmärrettävällä tavalla erottelemaan hyvää ja pahaa; kaikki tulee

mahdolliseksi... Pieni lapsi ei kykene jäsentämään ylitseen tulvivaa tietoa. Osa siitä on päivittäin useimmiten tarpeetonta, ennen aikaista, vahingollista ja tuskaa tuottavaa. Aikuisten maailma, sen arvot tai arvottomuus, avautuvat lapsen eteen - liian varhain. Lapsuuden suojelun tärkein tehtävä on suojella lapsia näiltä vahingollisilta vaikutteilta. Perheiden tulee luoda oma lapsikeskeinen kulttuurinsa, jossa paitsi yhteisin päätöksin ja keskusteluin, myös kielloin säädellään lapsiin kohdistuvaa massamedioitten vaikutusta.”

IRENE ALVAREZ

“On havaittu, että lapsen mieli kiinnittyy juuri niihin median tuotteisiin, joilla on häneen haitallisimmat vaikutukset. Suomalainen koululainen näkee televisiosta vuosittain tuhansia väkivaltaisia tekoja, ja alle kouluikäinen on nähnyt jo useita raiskauksia.”

“Mitä varhaisemmin ja mitä enemmän tietotekniset laitteet täyttävät lapsen elämää, sitä helpommin hänelle syntyy erilaisia ihmishuuhdevammoja.”

Mahdollisuus avustaa uusia oppikirjoja katolisen uskonnon koulu- ja seurakuntaopetukseen

Hiippakuntamme uskonnonopetusta varten on jo aloitettu uusien oppikirjojen tekeminen. Vanhat, 80-luvulla valmistuneet yhteispohjoismaiset kirjat ovat jo loppuneet painosta ja muutenkin on aika nykyaikaistaa oppimateriaalia. Ensimmäisen luokan oppikirja valmistuu jo tänä syksyksi. Oppikirjoja käytetään niin koulu- kuin seurakuntaopetuksessa ja ne on toteutettu uusien opetussuunnitelmien vaatimusten mukaisesti. Tarkoituksena on rahoittaa projekti oman hiippakuntamme varoin. Siksi kutsummekin hiippakunnan jäseniä ja erityisesti lasten vanhempia osallistumaan mahdollisuuksien mukaan tähän projektiin – pienetkin summat ovat tervetulleita. Lapsille kirjat ovat kouluopetuksessa ilmaisia. Kirjaprojektia voi tukea laittamalla sopivaksi katsomansa summan Katekeettisen keskuksen tilille **Sampo 800011-174839 viittellä 2574**. Kannatuksista ja rukouksista kiittäen.

KATEKEETTINEN KESKUS

Lisätiedustelut: Katekeettinen keskus. puh. 09-2416095, katekeesi@catholic.fi.

Maailman nuortenpäivät 2005

Nuortenpäivät huipentuvat Kölnissä 15.-21.8.2005. Osallistumisesta alustavasti kiinnostuneita pyydetään ottamaan mahdollisimman pian yhteyttä omaan kirkkoherraansa. Lisätietoja antaa myös Suomesta lähtevän ryhmän koordinaattori, kirkkoherra Peter Gebara SCJ, puh. 02-2314389. Katso myös verkkosivua www.wjt2005.de.

Lukijoilta

Tarjottavat kirjoitukset toimitetaan Fidesin toimitukseen kirjekuussa tai sähköpostilla. Kuori merkitään tunnukseksi ”lukijoilta”, sähköposti otsikoidaan samoin. Mielenkiintoa ei julkaista ilman kirjoittajan nimeä eikä niitä palauteta. Toimitus varaa oikeuden mielipiteiden lyhentämiseen.

Hyvästä kristillisestä kasvatuksesta

Isä Frans Vossin SCJ saarna Turun Pyhän Birgitan ja autuaan Hemmingin seurakunnassa 22.8.2004.

Uuden kouluvuoden alkaessa lienee paikallaan mieltä yhdessä hetki kristillisen kasvatuksen tavoitteita.

Millainen ihmiskuva ja jumalakuva on meidän välitettävä kasvatustyössä kotona ja seurakunnassa? Miten meidän on puhuttava Jumalan valtakunnasta, taivaasta ja kirkosta, niin että Kristuksen ilosanomasta voisi tulla vankka elämänperusta uudelle, kasvavalle sukupolvelle ja niin että se innostaa nuoria Kristukselle.

Päivän raamatuntekstit (Jes. 66, Hepr. 12, Luuk. 13) ovat meidän apunamme tässä tehtävässä. Uuden Testamentin kauneimpia vertauskuvia Jumalan ja ihmisen välisestä suhteesta on kertomus tuhlaajapojasta ja hänen rakastavastaan isästään. Jumalalla on niin avara sydän, että hän rakastaa kaikkia ihmisiä ja tahoo kaikkien pelastuvan. Hän ei tee eroa ihmisten välillä kansalaisuuden, rodun tai aseman perusteella, eikä edes uskonnon perusteella. Hän rakastaa meitä virheistämme huolimatta.

Kuulimme sen äsken, kun luettiin profeetta Jesajan kirjasta, jossa Jumala sanoi: "Minä kokoan kaikki kansat ja kielet ja he tulevat ja näkevät minun kunniani. Heitä minä otan leeviläisiksi papeiksi". Tämä viimeinen sana merkitsee, että Jumala tunnustaa heidät kaikki omaksi kansakseen, antaa anteeksi heidän syntinsä ja iloitte heidän kiitosuhreistaan. Jumala antoi oman poikansa kaikkien kansojen edestä ja teki hänestä oven, joka johdattaa elämään. Se, joka menee sisälle Jumalan valtakuntaan tämän oven kautta, on löytävä elämän yltäkylläisyydessä. Vuorisaarnassaan Kristus korosti lisäksi sitä, että jokaiselle, joka kolkuttaa tätä ovea, se avataan.

Näin meille on opetettu ja tämän Jumalan kuvan me haluamme myös välittää lapsille ja nuorille. Kuitenkaan Jumala ei ole joulupukki, joka on olemassa vain täyttääkseen meidän oikulliset halumme. Siksi samalla on myös korostettava, että Jumalalla on suuria odotuksia meihin nähden. Kuitenkaan hän ei tavoittele meissä mitään muuta kuin meidän pyhitystämme, mihin puolestaan pystymme hänen avullaan. Kuten päivän evankeliumissa sanottiin, tämä ovi on joillekuille ahdas, vaikka hänen sydämensä rakkaus ulottuu kaikkiin ihmisiin, vaikka Jumalan valtakunta on avoin jokaiselle ihmiselle.

Rembrandt: Tuhlaajapojan paluu. Eremitaasi. Christus Rex, Inc.

Evankeliumissa joku kysyi Vapahtajalta, kuinka monta ihmistä pääsee Jumalan valtakuntaan? Jeesus ei vastannut kysymykseen. Hän piti kysymystä pinnallisena, sillä se ei auta ketään kasvamaan uskonnollisessa elämässä. Tärkeämpää on tietää miten, millä ehdoilla, ihminen pääsee päämääräänsä. Tämän kysymyksen pitäisi kiinnostaa jokaista ihmistä. Se, joka vähättelee tämän kysymyksen tärkeyttä, erehtyy.

Jumalan valtakunnan ovi on avoinna jokaiselle, mutta vain ne, jotka kilvoittelevat evankeliumin hengessä, pääsevät sisälle. Muille ovi on todella liian ahdas. Oikeastaan he itse tekevät itselleen taivaan oven ahtaaksi.

Siiis keille tämä ovi on liian ahdas? Ensinnäkin niille, jotka eivät tahdo kumartaa Jumalaa tai sitä kaiken elämän takana olevaa voimaa, jota sanotaan Jumalaksi. Sillä vain kumartuen ja palvoen ihminen pääsee Jumalan valtakuntaan ja pelastuu. Ihminen, joka on nöyrä sydämetään eikä yliarvioi itseään, omia mielipiteitään, halujaan tai lahjojaan ja joka elää ihmisarvon mukaisella tavalla! Hän on myös avoin Jumalan Hengen kehoituksille, niin

että hän kasvaa päivästä päivään totuudessa ja rakkaudessa Jumalaa ja kanssaihmissiinsä. Hänelle ovi avataan heti, kun hän kolkuttaa sitä. Hänen rukoimensa kuullaan, kun hän rukoilee. Hän ei eksy elämän tieltä.

Toiseksi elämän ovi on liian ahdas niille, jotka pyrkivät pääsemään laumoittain sisälle. Tämä merkitsee sitä, ettei kukaan pääse sisälle pelkätään siitä syystä, että hän kuuluu tiettyyn ryhmään ihmisiä, jotka noudattavat tietyjä ulkoisia tapoja mitään ajattelematta. Päivän evankeliumin kolkuttajat, jotka seisovat suljetun oven edessä ja joita ei laskettu sisään, saivat kuulla isännältä: "En minä tunne teitä, menkää pois minun tyköni." Hän ei tule koskaan osalliseksi todellisen elämän siunauksesta, vaikka hän on joskus aikaisemmin osallistunut pyhään eukaristiaan, saanut uskonnonopetusta monien vuosien ajan, ellei hän ole pyrkinyt elämään johdonmukaisesti ja henkilökohtaisesti uskonsa mukaisesti.

Tarvitaan enemmän kuin laumahenkeä, tarvitaan joiain henkilökohtaisia, henkilökohtaisia panosta ja innostusta. Silloin pääsemme vaikeuksista elämän ovesta sisälle emmekä myöhästy omasta syys-

lä on paremmat edellytykset päästä sisään kuin toisilla, koska he ovat sitä mieltä, että Jumalan valtakunnassa ratkaisevat samat asiat kuin maailmassa: omaisuus, vaikutusvalta ja kunnia. Jumalan valtakunnassa asian laita on kuitenkin juuri päinvastoin. Siellä ei ratkaise se, mitä ihmisellä on tai mitä hän omistaa, vaan mikä hän on. Onko hän totuuden ystävä, rakastaako hän rauhaa, rakastaako hän lähimmäistään, onko hän kiitollinen elämän lahjastaan ja niin edelleen. Ne, joilla on selkäreppussa liikaa tavaraa, ja jos he luottavat siihen enemmän kuin Jumalaa, he eivät pääse Jumalan valtakuntaan. Heille sen ovi on liian ahdas. He ovat ne evankeliumin ensimmäiset, jotka tulevat viimeiseksi, elleivät ole liian myöhässä.

Rakkaat kristityt, tässä ovat kristillisen ja kirkon kasvatuksen tavoitteet. On olemassa monia ihmisiä, jotka tavalla tai toisella vaikuttavat lastemme ja nuortemme kasvatukseen. Kaikki vaikutteet yhteiskunnassamme eivät ole myönteisiä. Varsinkaan nuorten ei ole aina helppo löytää supermarketin hyllyistä elämän oikeita arvoja. Joskus heiltä puuttuu apu, aikuinen lähimmäinen, joka opastaa heitä elämäntaidossa. Olisi pyrittävä siihen, että perheissämme ja seurakunnassamme lapset ja nuoret löytäisivät sen avun, jota he tarvitsevat kasvaakseen hyviksi ihmisiksi ja kristityiksi, oikeiksi katolilaisiksi. Tätä meidän on rukoiltava paljon. Emme kuitenkaan saa koskaan menettää toivoamme, olemmehan kasvatustyössä Kristuksen avustajia, hänen armonsa välikappaleita. Aamen.

ISÄ FRANS VOSS SCJ

tämme.

Sitä vastoin ne, jotka etsivät Jumalaa elämässään ja pyrkivät elämään sovussa oman tunnon kanssa, pääsevät sisälle, vaikka eivät vielä tällä hetkellä tunne Kristuksen ilosanomaa ja kuuluvat muihin uskontoihin, kuten islamilaisuuteen tai hindulaisuuteen. He ovat tietämättään tiellä kohti Herramme Jeesusta Kristusta, maailman Pelastajaa, jos heillä on hyvä tahto ja omatunto, joka on avoin totuudelle ja jos he ovat rauhantekijöitä.

Lopuksi elämän ovi on ahdas niillekin, jotka pitävät itseään toisia ihmisiä parempina. He ajattelevat, että heil-

Birgittalaisoblaattien syysretretti

Birgittalaisoblaattien syysretretti kaikille, jotka haluavat jäljentyä pyhän Birgitan hengessä - aiheena

**EUKARISTIA, MEIDÄN PYHITYKSEMME
8.-10. lokakuuta.**

Birgittalaisisarten vieraskodissa, Ursininkatu 15 A, 20100 Turku. Hinta 65 Euroa / henkilö, sisältää täysihoiton. Ohjaajana **Isä Wieslaw Henrich SCJ**. Kaikki halukkaat ovat tervetulleita! Ilmoittautumisia otetaan vastaan puh. 02-2501910, faksi: 02-503078, sähköposti: birgitta.turku@kolumbus.fi.

Turun Birgittalaisisartet